

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З
ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за галуззю знань
07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в
будівництві»**

ТЕРНОПІЛЬ, ЗУНУ
2024

Методичні рекомендації з підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві». Тернопіль, ЗУНУ. 2024. 70 с.

Укладачі:

Михайло ШКІЛЬНЯК, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу;

Петро МИКИТЮК, гарант освітньої програми, д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу;

Сергій НАДВИНИЧНИЙ, д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу;

Світлана ПРОХОРОВСЬКА, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу;

Юлія МИКИТЮК, доктор філософії, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу

Рецензенти:

Алла КАСИЧ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та смарт-інновацій Київського національного університету технологій та дизайну;

Володимир ХАРЧЕНКО, директор департаменту архітектури містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження Тернопільської обласної військової адміністрації.

Відповідальний за випуск:

Михайло ШКІЛЬНЯК – завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, д-р екон. наук, професор.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 20 від 2 квітня 2024 року.

ЗМІСТ

ВСТУП.	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	6
1.1. Мета та завдання кваліфікаційної роботи	6
1.2. Цілі кваліфікаційної роботи	7
1.3. Структура кваліфікаційної роботи	9
1.4. Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи	12
2. НАУКОВИЙ КЕРІВНИК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	13
3. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	14
4. РОЛЬ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	15
5. ДОСЛІДНИЦЬКА ЕТИКА	16
6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ	18
6.1. Вибір та обґрунтування актуальності теми кваліфікаційної роботи	19
6.2. Підбір та опрацювання інформаційного матеріалу	22
6.3. Складання плану кваліфікаційної роботи	24
6.4. Підготовка тексту кваліфікаційної роботи	25
7. ВИБІР ТА ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПРОЦЕСІ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	28
8. ФОРМАТУВАННЯ ТА СТИЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	32
8.1. Вимоги до подання текстового матеріалу та нумерації	32
8.2. Загальні правила оформлення таблиць, ілюстрацій та формул	34
8.3. Подання переліків, приміток та виносів	36
8.4. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	37
8.5. Оформлення списку використаних джерел	38
8.6. Вимоги до оформлення додатків	38
9. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ НА ДОТРИМАННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	39
10. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	40
11. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ (ПОПЕРЕДНЬОГО ТА ОСНОВНОГО) КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	43
12. НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ СТОСОВНО НАПИСАННЯ ЧИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	45
13. ДОДАТКИ	48

ВСТУП

Виконання та захист кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві» є завершальним етапом навчання та важливою формою підсумкової атестації випускника, на основі якої атестаційною комісією ЗУНУ встановлюється відповідність засвоєних ним знань, умінь та рівня сформованості компетентностей у сфері менеджменту інвестиційно-інноваційної діяльності вимогам стандартів вищої школи.

Кваліфікаційна робота має продемонструвати рівень фахової підготовленості випускника до професійної діяльності, через:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного менеджменту.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК11. Здатність до управління інвестиційно-інноваційним розвитком будівельних організацій в умовах невизначеності та ризику.

СК12. Здатність приймати управлінські рішення щодо реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів в будівництві.

СК13. Здатність забезпечити належну економічну ефективність освоєння інвестиційно-інноваційних проєктів.

СК14. Здатність визначати на основі кошторисів необхідні затрати у вартісному та натуральному вимірниках, як в цілому, так і за окремими статтями та елементами.

Загалом, кваліфікаційна робота є підсумком творчої роботи, у процесі якої випускник на основі набутих теоретичних і практичних знань, умінь, накопиченого досвіду здійснення власних досліджень, має розробити комплекс заходів чи практичних рекомендацій, спрямованих на реалізацію актуальних науково-прикладних завдань в галузі управління інвестиційно-інноваційною діяльністю. Сукупність отриманих результатів у процесі написання кваліфікаційної роботи має свідчити про рівень сформованості у випускника інтегральної компетентності - розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Програмні результати навчання, здобуті в процесі написання і захисту кваліфікаційної роботи, дозволяють студентам в професійній діяльності:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проєктами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією

(підрозділом).

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН14. Вміти вирішувати кадрові проблеми на засадах класичних та інноваційних інструментів, прийомів, методів управління персоналом.

ПРН15. Використовувати інноваційні управлінські технології в царині стратегії кадрової роботи.

ПРН16. Проводити моніторинг ринку освітніх послуг, прогнозувати та визначати потреби у навчанні та розвитку персоналу й застосовувати їх на практиці.

ПРН17. Вміти оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток, складати індивідуальні плани розвитку працівників, враховуючи результати оцінки особистих та професійних здібностей.

При написанні кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил професійної етики, які не дозволяють без посилань запозичувати чужий матеріал (плагіат), здійснювати фальсифікацію даних та хибне цитування. Виконання кваліфікаційної роботи здійснюється виключно на аналітичній базі і фактичних даних діяльності конкретної організації, підприємства, установи або ж їх сукупності.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Мета та завдання кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» – це самостійне та завершене наукове дослідження, у якому на базі вивчених професійно-орієнтованих дисциплін і виконаних студентом практичних робіт за фаховим спрямуванням мають бути сформульовані та обґрунтовані наукові положення з елементами новітніх знань (наукової новизни), що характеризують внутрішню єдність одержаних результатів, зроблених висновків і розроблених рекомендацій, які висуваються до практичного впровадження та публічного захисту і свідчать про можливість виконувати конкретні інноваційні управлінські, науково-теоретичні та прикладні завдання з урахуванням специфіки різних галузей науки та сфер професійної діяльності за профілем підготовки здобувача освітнього ступеня «Магістр». У кваліфікаційній роботі має бути розв'язана складна задача у відповідній сфері, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Метою кваліфікаційної роботи є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого, комплексного опанування обраної теми та методів самостійного дослідження, демонстрації вмінь логічного і послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також

навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві» галузі знань «Управління та адміністрування», спеціальності «Менеджмент».

Для досягнення мети у роботі виконуються такі завдання:

- опрацювання, систематизація, узагальнення та поглиблення теоретичних знань у контексті вирішення певних завдань;
- формулювання конкретної прикладної проблеми, що не знайшла достатнього висвітлення у наукових джерелах і потребує інноваційних підходів до розроблення комплексу взаємопов'язаних пропозицій для її вирішення;
- наукове обґрунтування інструментарію (методів, прийомів і засобів) вирішення визначеної проблеми;
- моделювання внутрішніх і зовнішніх зв'язків між явищами та процесами, що є суттєвими для виконання конкретного науково-прикладного завдання;
- формування вмотивованих і виважених висновків, рекомендацій і пропозицій на основі результатів наукових досліджень.

Загалом, основне завданням підготовки кваліфікаційної роботи полягає в тому, щоб показати рівень сформованості інтегральної компетентності через демонстрування вміння самостійно вести науковий пошук, формулювати і вирішувати конкретні прикладні та науково-прикладні завдання у галузі знань «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві».

1.2. Цілі кваліфікаційної роботи

Основними цілями написання кваліфікаційної роботи є:

• Розширення та поглиблення знань з обраної теми дослідження. Кваліфікаційна робота дає можливість здобувачу вищої освіти розширити знання в обраній ним темі, зокрема, і на основі вже засвоєних теоретичних знань у ЗВО. Перш за все, це дозволить здобувачу сформулювати чітке уявлення про обрану тему та основні вектори дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи здобувач удосконалив наявні знання щодо теоретичних засад тематики дослідження, відточить вміння проводити аналіз релевантної літератури та визначення проблемних питань, які планує вирішити у ході своєї роботи. Основною метою є поглиблення розуміння теми, формулювання гіпотези та встановлення основних принципів і підходів для вирішення питань, що вивчаються. Це дозволить здобувачу визначити контекст свого дослідження, чітко сформулювати об'єкт і предмет, а також розкрити наукову значущість обраної теми.

• Розвиток дослідницьких навичок. Написання кваліфікаційної роботи передбачає розвиток навичок у проведенні наукових досліджень. У процесі написання кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний поглибити знання з методології дослідження, систематизувати та аналізувати актуальні літературні

джерела та статистичні дані, аргументовано вибирати та застосовувати методи дослідження. Окрім того, здобувач розвиває навички самоорганізації, самостійності прийняття рішень, критичного мислення та систематизації отриманих даних. Проведення ґрунтовного дослідження дозволить йому детально опанувати вибрану тематику, використавши методи наукового аналізу, розвинути навички креативного та аналітичного мислення, що стане основою для майбутнього успішного наукового та професійного розвитку.

•**Формування критичного мислення та навичок аналізу.** Важливою ціллю написання кваліфікаційної роботи є розвиток у здобувачів навичок об'єктивного оцінювання і критичного аналізу інформації. У процесі написання роботи здобувач вчиться критично сприймати різноманітні погляди, теорії та дані, що стосуються обраної теми дослідження. Важливим є також розвиток вміння аргументовано висловлювати свої думки, розрізняти факти від припущень та фейків, а також розуміти взаємозв'язок між різними аспектами дослідження. Написання кваліфікаційної роботи є важливим етапом у розвитку критичного мислення здобувача, оскільки він вивчає, аналізує та оцінює наукову інформацію, опираючись на здобуті знання та власну логіку. Ця навичка є важливою як для академічного, так і для професійного успіху фахівця у майбутньому.

•**Розвиток практичних навичок.** Не менш важливою ціллю є розвиток навичок застосування теоретичних знань у практичних сценаріях вирішення поставлених завдань відповідно до теми дослідження. Вагомою частиною цього процесу є робота з фаховою літературою, використання джерел інформації, аналіз конкретних ситуацій та формулювання практичних рекомендацій, чи розроблення проекту, вироблення рішень. Через написання кваліфікаційної роботи здобувач отримує можливість удосконалити свої навички роботи з даними, вирішувати завдання, що виникають під час дослідження і вивчає можливості їх практичного застосування. Це дозволить йому стати більш кваліфікованим фахівцем, готовим до вирішення реальних завдань в обраній сфері.

•**Розвиток навичок академічного письма та публічних виступів.** Написання кваліфікаційної роботи передбачає оволодіння навичками письмового викладу матеріалу та здатності аргументовано і конкретно висловлювати власні думки і результати досліджень. У процесі дослідження здобувач вчиться структурувати свої думки, аргументувати твердження, систематизувати отриману інформацію. Таким чином, він не лише удосконалює вміння стосовно наукового письма, а й опановує норми оформлення наукових текстів, коректного цитування та використання літературних джерел. Важливою навичкою є підготовка до публічного виступу і представлення результатів наукового дослідження, що сприяє розвитку студентської комунікаційної компетентності та підготовці до професійної взаємодії у зовнішньому середовищі.

•**Формування експертності та підготовка до професійного зростання.** Написання кваліфікаційної роботи – це усвідомлення бажання розвиватись й удосконалювати свої професійні навички для підвищення

конкурентоспроможності на ринку праці. Ця ціль спрямована на покращення різноманітних аспектів, у тому числі фахову експертизу, творчий потенціал та лідерські якості. У ході написання кваліфікаційної роботи здобувач глибше досліджує обрану тему, що сприяє розширенню його фахового світогляду та засвоєнню нових знань в обраній галузі. Також важливим елементом є розвиток аналітичних та критичних навичок, необхідних для майбутньої самостійної діяльності у професійному середовищі. Взаємодія з викладачами та експертами, аналіз отриманих результатів і вивчення новітніх тенденцій стосовно тематики дослідження сприяють професійному формуванню та допомагають здобувачеві адаптуватися до вимог сучасного ринку праці та викликів і можливостей у майбутній кар'єрі.

•Засвоєння етичних стандартів та принципів доброчесності.

Важливим у ході написання кваліфікаційної роботи є розуміння та дотримання високих етичних стандартів та принципів доброчесності. Головною ціллю є дотримання найвищих норм і стандартів дослідницької етики, що дозволяє здобувачеві розвивати власний етичний кодекс, формувати навички доброчесності та приймати науково обґрунтовані рішення у процесі дослідження. Такий підхід сприяє високій моральній та етичній грамотності майбутнього фахівця, його готовності керуватись питаннями справедливості, суспільної відповідальності та професійної етики у майбутній кар'єрі.

1.3.Структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота включає такі структурні елементи:

- 1) титульний аркуш (видруковується з С1 відповідно до наказу ЗУНУ «Затвердження теми кваліфікаційної роботи» за зразком Додатку Н);
- 2) завдання на виконання кваліфікаційної роботи (Додаток Б);
- 3) зовнішня рецензія (за наявності), внутрішня рецензія (Додаток З) (із суміжної кафедри);
- 4) відгук наукового керівника; (Додаток К)
- 5) анотація (Додаток Л);
- 6) зміст (Додаток Г);
- 7) перелік умовних позначень та спеціальних термінів (*при необхідності*);
- 8) вступ;
- 9) розділи основної частини;
- 10) висновки;
- 11) список використаних джерел;
- 12) додатки (за необхідності);
- 13) «Декларація про доброчесність» .

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи містить (додаток Н):

найменування міністерства, якому підпорядкований заклад вищої освіти, назву закладу вищої освіти, факультету (інституту) та кафедри, де виконано кваліфікаційну роботу;

прізвище, ім'я, по батькові здобувача освітнього ступеня;
тему кваліфікаційної роботи;
шифр і найменування спеціальності та назву освітньо-професійної програми;
освітній ступінь;
шифр групи, прізвище, ініціали та підпис здобувача;
науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали і підпис наукового керівника, а також консультанта (за наявності);
відмітку про допуск до захисту, дату, прізвище, ініціали та підпис завідувача випускової кафедри;
місто, рік.

Зміст подається на початку роботи. У ньому вказують назви складників роботи – розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів (якщо вони мають окремі заголовки), додатки і номери сторінок, на яких починається матеріал відповідних структурних частин роботи.

Анотація готується українською й англійською мовами. Вона містить відомості про автора, назву кваліфікаційної роботи, освітній ступінь і спеціальність, за якими вона виконується, місце та рік захисту, стислий виклад змісту та результатів роботи (додаток Л).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подається у роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік друкується двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх детальну розшифровку. Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ до кваліфікаційної роботи викладається стисло, без переобтяжень зайвою інформацією та містить такі обов'язкові елементи, як:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- ступінь висвітлення проблеми у вітчизняній та зарубіжній літературі за обраною проблематикою,
- мету і завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- вибрані методи дослідження (з уточненням стосовно завдань, при розв'язанні яких вони використовувались у роботі);
- новизна та обґрунтованість пропозицій;
- практичну значущість отриманих результатів;
- результати апробації досліджень та власні публікації;
- інформацію стосовно структури й обсягу роботи.

Орієнтовний обсяг вступу – 2-3 сторінки друкованого тексту.

Приклад оформлення вступу наведено у додатку Д.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів (параграфів). У розділах основної частини детально розглядаються методика, інструментарій і техніка дослідження, узагальнюються його результати. Всі

несуттєві для вирішення наукового завдання матеріали виносяться в додатки. Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи і повністю розкривати її зміст. Основна частина повинна складатися не менше як із *трьох розділів*, кожний розділ вміщує не менше *двох* параграфів. Кожен розділ основної частини завершується висновками у вигляді стислого викладу одержаних результатів дослідження (*до однієї сторінки*). У кваліфікаційній роботі автор обов'язково повинен продемонструвати вміння використовувати сучасні інформаційні комп'ютерні технології та прикладні програми.

Орієнтовний обсяг основної частини роботи – *40-45 сторінок*. Рекомендоване співвідношення обсягу окремих розділів: перший розділ становить *30% загального обсягу основної частини кваліфікаційної роботи*, другий – *40%*, третій – *30%*.

Перший розділ – теоретичний. В ньому розкриваються основні теоретичні і методологічні положення, проблеми, що існують у практиці, дискусійні та невирішені аспекти обраної теми, нормативно-правове забезпечення у певній сфері діяльності, огляд літератури, зарубіжний досвід розв'язання проблеми тощо.

Другий розділ – аналітико-дослідницький. В ньому описується сучасний стан досліджуваного об'єкта, наводяться методи вирішення завдань і їх порівняльні оцінки, здійснюється аналіз та критична оцінка практики управлінської діяльності стосовно визначеного об'єкта дослідження, його стану та перспектив розвитку. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки повинні супроводжуватися тлумаченнями та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів в конкретній організації.

Завданням *третього – проектно-рекомендаційного розділу* є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління, концепцій, варіантів та шляхів розв'язання виявлених проблем діяльності об'єкту дослідження. У цьому розділі подаються виклади результатів дослідження з висвітленням власного бачення шляхів вирішення проблеми, того нового, що вносить автор у розробку проблеми.

За кожним розділом кваліфікаційної роботи наводяться відповідні *висновки*, які узагальнюють проведені дослідження та систематизують отримані результати за їх змістом.

Загальні висновки кваліфікаційної роботи є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. У них коротко викладаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані в процесі наукового дослідження. Визначаються позитивні та негативні сторони запропонованого рішення, порівняння з відомими підходами. Запропоновані у роботі інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими, базуватись на комплексному аналізі існуючої ситуації та прогнозі щодо результатів впровадження пропозицій автора з врахуванням ризиків. Висновки розміщують безпосередньо після її основної частини, починаючи з нової сторінки.

Для кращого сприйняття текст висновків доцільно поділити на пункти і розміщувати у певній логічній послідовності (спочатку новітні науково-

теоретичні результати, а потім результати практичного характеру). *Висновки повинні займати приблизно 3-4 сторінки.*

Список використаних джерел містить літературні джерела, з яких у роботі використані матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розробки власних проблем, завдань, питань. Перелік літературних джерел починається із нової сторінки та подається в алфавітному порядку з їхньою наскрізною нумерацією. Бібліографічні описи джерел у переліку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додаток М). Кількість використаних джерел у роботі *включає 35-40 найменувань*, із них 50% мають бути видані (оприлюднені) упродовж останніх 3-5 років, бажано також використовувати джерела, опубліковані за кордоном і розміщені на зарубіжних Інтернет-сайтах.

У **додатки** виносяться допоміжні або додаткові матеріали, які переобтяжують текст основної частини, але необхідні для повноти її сприйняття.

Додатки повинні містити матеріал, який:

а) є необхідним для повного висвітлення проблематики дослідження, але його введення до основної частини кваліфікаційної роботи може зумовити її перевантаження інформацією, що безпосередньо не стосується обраної теми, а також порушити впорядкованість та логічність викладу тексту роботи;

б) не може бути послідовно розміщений в основній частині кваліфікаційної роботи через надмірний обсяг або способи відтворення, що може призвести до порушення встановлених вимог до її загального обсягу;

в) підтверджує апробацію і впровадження результатів досліджень.

1.4. Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота має відповідати встановленим вимогам і *виконуватися автором самостійно* на основі опрацьованого найновішого теоретичного, нормативно-правового, статистичного і практичного матеріалу, *містити власні розробки, висновки та пропозиції*, бути *належно структурованою та технічно оформленою*.

Робота готується українською мовою. Наукову інформацію в ній необхідно викладати у повному обсязі, обов'язково розкриваючи процес та результати дослідження, з детальним описом його методики. Повнота наукової інформації має відображатись в деталізованому фактичному матеріалі з обґрунтуваннями, узагальненнями та висновками.

До тексту роботи повинен включатись весь наявний знаковий апарат та ілюстративний матеріал (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо); у мовностилістичному оформленні матеріалу необхідно враховувати особливості наукового стилю мови, стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати наукових досліджень, *уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології*.

Робота повинна містити розроблені автором положення наукового, методичного та прикладного характеру, які виступають предметом захисту. У випадку запозичення ідей, розробок та інших матеріалів (текст, таблиці, схеми тощо) обов'язково робляться посилання на їх автора та джерело інформації.

Роботи, механічно переписані з літературних джерел, нормативних документів, неопрацьовані й невірно оформлені, а також виконані шляхом компілювання та дослівного використання тексту, ідей інших авторів без посилання на використані джерела (плагіат), до захисту не допускаються. **Мінімальна необхідна частина унікальності тексту – 75%.** У кінці роботи окремою сторінкою розміщувати «Декларацію доброчесності» (Додаток О).

У кваліфікаційній роботі також вказуються відомості про теоретичне та практичне використання отриманих у процесі дослідження результатів або рекомендацій щодо їх впровадження, наводиться інформація про апробацію результатів дослідження. На захист роботи студент може *подавати документ*, який свідчить про авторський підхід (варіанти, сценарії, алгоритми) до розв'язання проблеми, що досліджувалася у вигляді *дповідної записки*. *Апробація отриманих результатів дослідження має здійснюватися не менше, ніж на двох наукових заходах з публікацією 2 наукових праць (тез, доповідей або ж статей).*

Загалом, виконання та захист кваліфікаційної роботи має відобразити (виявити) основні рівні досягнення навчальних цілей за освітньою програмою і, зокрема, вміння:

описати стан та рівень дослідженості проблеми в спеціальній літературі, висвітлити проблеми, які виникають в певній сфері діяльності, дати оцінку нормативним документам, проаналізувати інформаційну базу;

дати науково обґрунтовану інтерпретацію фактам, що виявлені в процесі дослідження, порівняти характер управлінських підходів до розв'язання управлінської проблеми в організації з вітчизняними або світовими аналогами;

висвітлити об'єктивні та суб'єктивні причини, що зумовили певний стан, управлінську ситуацію тощо;

запропонувати варіанти вирішення проблеми, визначити економічний і соціальний ефект запропонованих рішень, використати зарубіжний та вітчизняний досвід, адаптувати його до конкретних умов, завдань та функцій;

викласти обґрунтовану точку зору на існуючу практику щодо розв'язання певної управлінської проблеми в досліджуваній організації, показати власне бачення варіантів розв'язання проблеми, розробити концепцію удосконалення діяльності та запропонувати відповідні управлінські рішення, в тому числі із застосуванням сучасної комп'ютерної техніки.

2. НАУКОВИЙ КЕРІВНИК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Науковими керівниками кваліфікаційної роботи можуть бути викладачі з науковими ступенями та вченими званнями, які здійснюють наукові дослідження, що відповідають специфіці та змісту освітньої програми.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи призначається на засіданні кафедри, де реалізується освітня програма, відповідно до навчального навантаження, наукових інтересів НПП з урахуванням побажань здобувачів, які мають право на вибір наукового керівника. Список потенційних наукових керівників кваліфікаційних робіт погоджується з гарантом освітньої програми.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

Пздійснює наукове керівництво підготовкою роботи;

Пформує разом із здобувачем завдання для її виконання;

Ппогоджує план кваліфікаційної роботи і, за потреби, його коригування, а також погоджує об'єкт і предмет дослідження;

Прекомендує необхідну основну літературу, довідкові та інші матеріали;

Пконтролює дотримання студентом календарного графіку виконання кваліфікаційної роботи. Інформує на засіданні кафедри про хід виконання студентом календарного графіку;

Паналізує та фахово рецензує структурні частини кваліфікаційної роботи;

Псистематично консультує здобувачів (очно, відповідно до затвердженого графіку консультацій, чи за допомогою електронних засобів зв'язку) стосовно змісту та процедури написання кваліфікаційної роботи, дотримання принципів академічної доброчесності та дослідницької етики;

Пза потреби спільно зі студентом вносить пропозиції стосовно коригування теми кваліфікаційної роботи. Зміни у формулюванні назви роботи аргументуються письмовою заявою студента, погоджуються з науковим керівником та гарантом освітньої програми (віза на заяві) і передбачають внесення змін до наказу за письмовим поданням завідувача кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри) не пізніше, ніж за три місяці до захисту;

Пдає письмовий відгук на виконану кваліфікаційну роботу;

Пбере участь у попередньому захисті та публічному захисті кваліфікаційної роботи.

Зміни керівників кваліфікаційних робіт оформляються наказом по університету за письмовим клопотанням завідувача кафедри, де реалізується освітня програма, у випадку виникнення такої потреби.

3. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Здобувач вищої освіти має право:

-обирати тему кваліфікаційного дослідження з переліку запропонованих тем на кафедрі чи пропонувати свою з необхідним обґрунтуванням її розробки (ураховуючи сфери наукових інтересів професорсько-викладацького колективу кафедри);

-змінювати тему та/або наукового керівника, написавши заяву, за умови поважної причини;

-отримувати консультативну допомогу керівника щодо кваліфікаційного дослідження;

-ознайомитися із висновком наукового керівника та рецензією на виконане кваліфікаційне дослідження.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

–відвідувати загальні консультації, інструктажі щодо написання кваліфікаційного дослідження;

–дотримуватися календарного плану виконання кваліфікаційної роботи;

–виконати й оформити кваліфікаційну роботу згідно із встановленими у ЗВО вимогами;

–дотримуватись чинного законодавства щодо збереження авторського права;

–нести відповідальність за якість підготовленої кваліфікаційної роботи, вірогідність отриманих даних;

–своєчасно подавати для опрацювання (згідно з графіком) науковому керівнику розділи кваліфікаційного дослідження;

–враховувати рекомендації наукового керівника та дотримуватись норм академічної доброчесності;

–надіслати на електронну скриньку кафедри завершене кваліфікаційне дослідження для його перевірки на наявність заповнень;

–згідно з календарним графіком подати на кафедру зброшуровану кваліфікаційну роботу, підготувати доповідь і презентацію на захист;

–пройти процедуру попереднього захисту та захисту кваліфікаційного дослідження.

4. РОЛЬ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Гарант освітньої програми забезпечує формування переліку рекомендованих тем кваліфікаційних робіт, його щорічне коригування відповідно до сучасних викликів і тенденцій розвитку відповідної сфери, вимог національного та регіональних ринків, особливостей ринку праці, пропозицій стейкхолдерів.

Гарант освітньої програми забезпечує організацію процедури вибору здобувачами теми кваліфікаційної роботи та наукових керівників, погоджує теми робіт, запропоновані здобувачами самостійно, виносить питання про затвердження тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників на засідання кафедри.

Гарант може надавати консультації науковим керівникам та здобувачам щодо відповідності структури, об'єкту та предмету дослідження, змісту кваліфікаційної роботи освітній програмі.

Гарант освітньої програми очолює відповідні комісії з попереднього захисту кваліфікаційної роботи та приймає рішення про допуск (умовний допуск, недопуск) кваліфікаційної роботи до публічного захисту на засіданні атестаційної комісії.

Гарант освітньої програми, як правило, є членом відповідної атестаційної комісії, на засіданні якої здійснюється захист кваліфікаційної роботи.

5. ДОСЛІДНИЦЬКА ЕТИКА

Однією зі складових сучасного наукового знання є розширення зв'язків науки й моральності, причому мораль тут представляє людське начало, яке сучасна наука неодмінно повинна брати до уваги.

Етична дослідницька практика вимагає, щоб здобувачі вищої освіти на всіх етапах дослідницького процесу діяли відкрито і чесно, докладали всіх зусиль для вірогідності висновків. Таким чином, відправними точками для кваліфікаційної роботи є відкритість, чесність, ретельність і точність у проведенні досліджень, а також у записі, представленні та оцінці їх результатів. Методи, що використовуються для збору даних, а також для дослідження та оцінювання результатів, мають відповідати науковим критеріям і бути етично стійкими.

Уже саме формулювання теми кваліфікаційного дослідження не може бути морально сумнівним (наприклад, еugenіка).

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися наукових стандартів під час планування та проведення кваліфікаційного дослідження, звітування про його результати та реєстрації даних, отриманих під час дослідження.

Якщо кваліфікаційна робота має на меті отримання даних шляхом опитування, анкетування, за допомогою інтерв'ю – етичні наслідки дослідження обов'язково обговорюються з науковим керівником.

Університет несе відповідальність за захист приватного життя, здоров'я, культурної чутливості та добробуту людей, тому наукові керівники та здобувачі вищої освіти повинні бути обізнані з етичними питаннями дослідження. Порушення дослідницької етики знизить переконливість результатів кваліфікаційної роботи, оскільки отримані дані не повинні бути морально сумнівними.

Під час підготовки кваліфікаційної роботи усім учасникам освітнього процесу (здобувач освіти, науковий керівник) потрібно дотримуватися фундаментальних принципів дослідницької етики.

Повага до людей

Усі учасники дослідження, які залучені до опитувань, інтерв'ю, дослідів тощо, повинні брати участь добровільно, без будь-якого примусу чи тиску, а їхні права, гідність і автономія мають бути захищеними.

Усі учасники можуть відмовитися від участі у кваліфікаційному дослідженні у будь-який момент.

Зважайте на те, щоб не було тиску на учасників, які належать до уразливих категорій людей, адже їм може бути важко припинити участь у дослідженні. Якщо потенційний учасник дослідження не здатен приймати самостійні рішення (хвороба, неповносправність, недієздатність, ув'язнення, перебування під опікою тощо), повага до людей вимагає, щоб такій особі не було завдано шкоди, аж до моменту припинення її участі у дослідженні.

Важливо чітко пояснити усім, що їхня відмова від участі не матиме негативних наслідків, адже ми поважаємо їхнє рішення й не намагатимемося змінити їхню думку.

Нешкідливість

Цінність результатів кваліфікаційного дослідження має переважати будь який ризик або шкоду як для учасників, так і самих дослідників. Шкода може мати різні форми.

Психологічна шкода: делікатні питання або завдання можуть викликати негативні емоції, такі як сором або тривога.

Соціальна шкода: участь може включати соціальні ризики, публічне збентеження або соціальну стигматизацію.

Фізична шкода: у результаті процедур дослідження може виникнути біль або травма.

Правова шкода: повідомлення про конфіденційні дані може призвести до правових ризиків або порушення конфіденційності.

Дослідник повинен повідомити про усі можливі ризики заподіяння шкоди учасникам перед дослідженням, щоб отримати інформовану згоду. Якщо існує ризик заподіяння шкоди, підготуйтеся надати учасникам ресурси, консультації чи медичні послуги, якщо це необхідно. Навіть якщо ідея дослідження є цінною для суспільства, вона не виправдовує порушення прав людини чи гідності учасників дослідження. Залучіть свого керівника до обговорення кроків щодо зменшення можливої шкоди.

Інформована згода

Інформована згода вимагає, щоб учасники, які беруть участь у дослідженні, отримали відповідну (а) інформацію про дослідження (б) у зрозумілій формі (в) без примусу чи спонукання.

Інформація повинна включати: процедуру дослідження, цілі, ризики та очікувані переваги, фінансування. Учасники, які вирішили припинити свою участь у кваліфікаційному дослідженні, повинні написати заяву.

Потенційним учасникам надається текст анкети для прочитання та з'ясування деталей опитування. Якщо вони згодні взяти участь, тоді можуть підписувати форму згоди. Зауважте, що цього може бути недостатньо для інформованої згоди, коли працюєте з вразливими групами людей.

Якщо збираєте дані від людей з низьким рівнем грамотності, обов'язково усно поясніть деталі опитування, перш ніж вони погодяться брати участь.

Учасникам з обмеженим рівнем володіння українською мовою потрібно перекласти інформацію рідною мовою.

У дослідженнях, де беруть участь діти, обов'язково знадобиться інформований дозвіл від батьків або опікунів. Хоча діти й не дають інформованої згоди, потрібно заручитися їхнім погодженням, враховуючи вік та рівень зрілості.

Анонімність

Анонімність означає, що ви не знаєте, хто є учасники, й не можете ідентифікувати їх.

Ви можете гарантувати анонімність, лише не збираючи будь-яку особисту інформацію, наприклад, імена, номери телефонів, адреси електронної пошти, IP-адреси, фізичні характеристики, фотографії та відео.

У багатьох випадках може бути неможливо по-справжньому анонімізувати збір даних. Наприклад, дані, зібрані особисто або через телефон, не вважаються повністю анонімними, оскільки деякі особисті ідентифікатори (демографічну інформацію чи номери телефонів) неможливо приховати.

Псевдонімізація даних – альтернативний метод заміни ідентифікаційної інформації про учасників псевдонімними або підробленими ідентифікаторами (наприклад, кожному учаснику дається випадкове тризначне число). Дані однаково можна пов'язати з учасниками, але зробити це важче, оскільки ви відокремлюєте особисту інформацію від даних дослідження.

Конфіденційність

Конфіденційність означає, що ви знаєте, хто є учасниками, але видаляєте всю ідентифікаційну інформацію зі свого звіту.

Усі учасники мають право на конфіденційність, тому ви повинні захищати їхні особисті дані, поки ви їх зберігаєте або використовуєте. Навіть якщо не можете збирати дані анонімно, ви повинні забезпечити їх конфіденційність.

Деякі етапи дослідження не сприяють конфіденційності (наприклад, фокус-групове дослідження), але важливо зробити все можливе для цього, у тому числі повідомити учасників про пов'язані з цим ризики.

Унеможливлення неправомірної поведінки

Неправомірна поведінка в дослідженні означає вигадкування або фальсифікацію даних, маніпулювання аналізом даних чи спотворення результатів у звітах про дослідження. Це форма академічного шахрайства.

Ці дії вчиняються умисно і можуть мати тяжкі наслідки. Неналежна поведінка під час виконання кваліфікаційної роботи є серйозною етичною проблемою, оскільки вона може підірвати академічну доброчесність та інституційну довіру.

Отже, дослідницька етика – це передусім не про уникнення етичних порушень. Скоріше, дослідницька етика сприяє дотриманню таких процедур і практик, що забезпечують високий рівень надійності та якості кваліфікаційного дослідження.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ

Організація роботи з підготовки кваліфікаційної роботи здійснюється у декілька **етапів, головними з яких є:**

1. *Початковий етап:* визначення проблеми дослідження, вибір теми роботи, затвердження її на кафедрі, призначення наукового керівника.

2. *Підготовка до дослідження.* Обґрунтування актуальності обраної теми; постановка мети і конкретних завдань дослідження. Складання і затвердження

завдання на кваліфікаційну роботу, розроблення календарного графіку її виконання.

3. *Збір та опрацювання інформації* (літературних джерел, нормативно-правової та методично-інструктивної бази, управлінської інформації тощо).

4. *Складання плану кваліфікаційної роботи.*

5. *Обґрунтування методики дослідження, вибір методів дослідження.*

6. *Проведення власне дослідження та його попереднє оформлення.*
Ознайомлення наукового керівника з текстом розділів роботи згідно встановленого календарного графіку їх підготовки та роботою загалом. Врахування зауважень керівника. Формулювання висновків та оцінка одержаних результатів.

7. *Заклучний етап.* Остаточне оформлення кваліфікаційної роботи, передання її на відзив науковому керівнику та зовнішнє рецензування. Перевірка тексту підготовленої кваліфікаційної роботи на оригінальність.

8. Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі та отримання попереднього висновку про її готовність до захисту (допуск/не допуск).

9. Прилюдний захист кваліфікаційної роботи на засіданні атестаційної комісії.

6.1. Вибір та обґрунтування актуальності теми кваліфікаційної роботи

Підготовка до написання кваліфікаційної роботи починається із вибору теми. Своєчасний та обґрунтований вибір теми практично визначає процес засвоєння студентом знань і набуття умінь для подальшої професійної діяльності.

Вибір теми кваліфікаційної роботи здійснюється студентом на початку першого року навчання.

Тематика кваліфікаційних робіт формується випусковою кафедрою, яка забезпечує реалізацію освітньо-професійної підготовки магістрів відповідно до вимог стандарту вищої освіти зі спеціальностей 073 «Менеджмент». Щорічно тематика кваліфікаційних робіт переглядається і поновлюється з врахуванням замовлень організацій, підприємств, установ, органів влади. Такі замовлення оформляються відповідним листом. За бажанням, студент може запропонувати власну тему дослідження з обґрунтуванням доцільності її розробки (відповідно до місця роботи, функціональної діяльності, науково-дослідної роботи тощо). Орієнтовний перелік тем кваліфікаційних робіт за спеціальностями підготовки магістрів по кафедрі наведено в додатку Р.

Студент самостійно вибирає будь-яку із запропонованого випусковою кафедрою переліку тем досліджень. *Обираючи тему, слід враховувати її актуальність для економіки країни в цілому, певної галузі, регіону та підприємства (організації), на базі якої вона буде виконуватися, доступність до відповідних практичних матеріалів (планів, звітів, статистичних даних та документів), можливість проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність сучасних наукових досліджень та обґрунтованих методик за обраною темою та власні напрацювання.*

Обов'язковою вимогою до написання кваліфікаційної роботи є наукова корисність і практична цінність очікуваних результатів. Тому *під час формулювання теми слід пам'ятати, що наукові розробки роботи мають бути підготовлені та апробовані на матеріалах конкретної установи (організації)*. Виконання реферативної теоретичної роботи без використання й аналізу певних матеріалів, що характеризують діяльність установи чи організації, не допускається.

При виборі теми дослідження потрібно уникати ситуації, у якій вони б повторювалися для двох чи більше виконавців. Дублювання можливе лише у виняткових випадках, коли необхідно забезпечити комплексне виконання певних наукових і практичних завдань, які не можна охопити окремим дослідженням. Автори кваліфікаційних робіт подібними темами мають уточнити основні аспекти свого наукового дослідження, застосовувати різні інноваційні підходи, принципи та методи наукових пошуків для виконання поставлених завдань.

Після вибору теми кваліфікаційної роботи студент подає на ім'я завідувача випускової кафедри *заяву*, у якій вказує: обрану тему дослідження; коротке обґрунтування вибору теми; побажання щодо призначення наукового керівника (*«науковим керівником прошу призначити ...»*) (Додаток А).

Завідувач випускової кафедри, відповідно до поданих заяв, розподіляє теми і виконавців серед наукових керівників, ураховуючи побажання студентів про призначення керівника, фах і наукові інтереси професорсько-викладацького колективу відповідної кафедри. Після цього виконавці кваліфікаційних робіт уточнюють та узгоджують із науковими керівниками остаточний варіант формулювання теми роботи, план дослідження та їхнє обґрунтування. Підготовлені належним чином матеріали подають на кафедру для обговорення й погодження. Після усунення зауважень та одержання позитивних рецензій тема і план роботи затверджують на засіданні кафедри. ***Науковими керівниками можуть бути викладачі з науковими ступенями та вченими званнями.***

Теми кваліфікаційних робіт та наукові керівники затверджуються на засіданні кафедри. Наказ про закріплення за студентами тем кваліфікаційних робіт і наукових керівників оформлюється на рівні університету не пізніше, ніж за вісім місяців до завершення навчання. Подальші зміни у формулюванні назви роботи аргументуються письмовою заявою студента, погоджуються з науковим керівником (віза на заяві) і передбачають внесення змін у наказ за письмовим поданням завідувача кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри) не пізніше, ніж за три місяці до захисту. Зміни щодо керівників кваліфікаційних робіт оформляються наказом по університету за письмовим клопотанням завідувача кафедри в момент виникнення даної потреби.

Після затвердження теми та керівника, *студент отримує завдання до виконання кваліфікаційної роботи*. Складовою частиною такого завдання є розробка календарного плану роботи, в якому наводиться перелік етапів і послідовність виконання дослідження із зазначенням термінів подання матеріалів науковому керівникові. Виконавець кваліфікаційної роботи зобов'язаний чітко дотримуватися поетапного графіку її виконання згідно з отриманим завданням (додаток Б).

Однією з основних заporук успішного написання кваліфікаційної роботи є продумана, правильно здійснена підготовча робота. Обравши тему, студент повинен обґрунтувати її актуальність, чітко окреслити мету своєї роботи, поставити конкретні завдання її написання, визначити об'єкт і предмет роботи, обрати відповідний методичний інструментарій дослідження, сформувати інформаційну базу (відповідну наукову і навчальну літературу, електронні джерела інформаційних ресурсів та емпіричний матеріал) для написання кваліфікаційної роботи.

Обґрунтування *актуальності* обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Стосовно кваліфікаційної роботи поняття «актуальність» має певну особливість. Дана робота є кваліфікаційною працею, і те, як її автор вміє обрати тему і, наскільки правильно він її розуміє і оцінює з точки зору своєчасності та соціальної значущості, характеризує його професійну підготовленість. При формулюванні актуальності теми необхідно відобразити, для якої галузі управління, сфери національної економіки або галузі знань результати дослідження будуть мати теоретичну і практичну значущість, чим зумовлено вибір даної теми, а також для чого і, де необхідні результати дослідження. Найчастіше актуальність обґрунтовується шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими шляхами розв'язання даної проблеми.

Від доведення актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання *мети дослідження*, тобто його головного пізнавального завдання, а також вказати конкретні завдання, які мають бути вирішені відповідно до цієї мети. Це звичайно робиться у формі перерахунку (*розробити, встановити, проаналізувати, оцінити, провести моніторинг, запропонувати, надати рекомендації тощо*).

Формулювання таких завдань необхідно робити якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення складатиме систему *завдань кваліфікаційної роботи*, а відповідно – і зміст її розділів (плану роботи). Це важливо також і тому, що *назви таких розділів відповідають сформульованим завданням дослідження*.

Наступним кроком є визначення об'єкту і предмету дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження.

Предмет — це певна сфера діяльності об'єкта, на яку спрямована увага дослідника.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, котра є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) кваліфікаційної роботи.

Одним із важливих етапів у підготовці кваліфікаційної роботи є вибір *методів дослідження* – інструментарію, з допомогою якого отримують науково-теоретичний та емпіричний матеріал, що є необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Перераховуючи використані наукові методи, змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів

дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів та висновків. Більш детально вибір та використання методичного інструментарію вписано в розділі 3 даних методичних рекомендацій.

Новизна та обґрунтованість пропозицій. Рівень кваліфікаційної роботи оцінюють за позиціями новизни, кількістю та обґрунтованістю пропозицій автора щодо вирішення проблем і поставлених в роботі завдань.

Узагальнення результатів кваліфікаційної роботи передбачає формулювання їх практичного значення для досліджуваної організації. При висвітленні *практичного значення одержаних результатів* надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, впровадження в діяльність конкретної організації, органу влади, підприємства, установи.

6.2. Підбір та опрацювання інформаційного матеріалу

Інформаційну базу дослідження складають закони України, постанови Кабінету Міністрів, укази Президента України та інші нормативно-правові документи центральних та місцевих органів виконавчої влади. Зазначені кодифіковані матеріали регулярно публікуються в офіційних друкованих виданнях органів державної законодавчої влади, розміщуються у правових інформаційно-пошукових системах (до найбільш поширених належать: «Ліга: Закон» за Інтернет-адресою <http://www.ligazakon.ua>; професійна юридична система МЕГА-НАУ, основні продукти якої можна знайти на сайті <http://nau.ua>; інформаційно-пошукова система на офіційному веб-порталі Верховної Ради України за Інтернет-адресою <http://www.rada.gov.ua> тощо).

Крім того, студент повинен детально вивчити матеріали за проблематикою дослідження в монографіях, збірниках наукових праць, статтях у періодичних наукових фахових українських і зарубіжних виданнях, включаючи електронні Інтернет-видання, сучасних підручниках і навчальних посібниках, особливу увагу акцентувавши на публікаціях за останні 3-5 років.

Для дослідження різноманітних загальносвітових тенденцій і процесів, а також тих, які відбуваються в окремих зарубіжних країнах, доцільно використовувати фактологічні та статистичні дані минулих років, які збирають й опрацьовують міжнародні організації, аналітичні центри та статистичні служби інших держав тощо. Указані інститути регулярно публікують статистичні щорічники, довідники, квартальні та щомісячні бюлетені, щотижневі видання. До того ж видання і матеріали окремих досліджень.

У процесі здійснення досліджень на макро- (загальнодержавному) і мезо- (регіональному) рівнях в Україні можна використовувати статистичну інформацію, яка, зокрема, міститься на офіційних сайтах і в таких статистичних щорічниках і довідниках, як «Статистичний щорічний довідник», «Україна в цифрах», щорічних Посланнях Президента України до Верховної Ради України, регулярних і тематичних статистичних збірниках, які видають центральні та територіальні органи, міністерства, інші державні органи, а також

спеціалізовані аналітичні центри, громадські організації тощо. *Визначена інформація може оприлюднюватися як на паперових, так і на електронних носіях.*

У процесі наукових досліджень, присвячених вивченню проблем управління на мікрорівні (суб'єкти підприємницької діяльності, неприбуткові організації, бюджетні установи тощо), можна використовувати емпіричний і фактологічний матеріал, розміщений на сайтах відповідних інституцій, дані з офіційної статистичної (зокрема, фінансової), а також внутрішньої звітності, аналітичних записок, тематичних досліджень, опитувань експертів, реєстрів фінансового та управлінського обліку тощо. *Не допускається виконання кваліфікаційної роботи виключно за матеріалами навчальних і навчально-методичних видань (без опрацювання публікацій і досліджень науковців та фахівців-практиків).*

Оскільки кваліфікаційна робота – це креативне наукове дослідження, тому основними джерелами для її написання мають бути *сучасні наукові публікації, творчо опрацьовані автором.* Для пошуку необхідного матеріалу студенту також доцільно скористатися електронними картотеками та предметно-тематичними каталогами публічних українських і зарубіжних бібліотек, закладів вищої освіти, включаючи бібліотеку ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету.

Опрацювання інформаційних джерел. Вивчення та опрацювання джерел інформації за обраною темою варто розпочинати із загальних фундаментальних робіт, щоб мати уявлення про основні питання, близькі до теми дослідження, а потім поступово звужувати пошук, відбираючи нові видання спеціальної літератури та публікації, присвячені виключно досліджуваній проблематиці.

На першому етапі слід охопити якомога більше джерел, а потім поступово «відсіювати» зайві видання. Однак продуктивнішою є методика, за якою від самого початку роботи свідомо обмежується коло джерел.

Розпочинаючи роботу потрібно попередньо ознайомитися з відібраними джерелами. Прискорити цілеспрямований відбір і вивчення інформаційних джерел допоможе чітка орієнтація автора на тему дослідження та основні його питання (розділи й підрозділи).

Серед етапів вивчення наукових джерел інформації можна виокремити такі:

- загальне ознайомлення з можливими підходами та способами вирішення досліджуваної проблеми;
- побіжний перегляд відібраних джерел і систематизація їхнього тексту відповідно до змісту роботи та встановленої черговості вивчення й опрацювання;
- прочитання матеріалу за послідовністю його подання в роботі;
- вибіркоче прочитання окремих частин;
- виписування потрібного матеріалу для формування змісту роботи;
- критична оцінка записаного, редагування та чистовий запис як фрагменту тексту роботи.

Щоб уникнути помилок у процесі аналізу літературних джерел, потрібно уважно систематизувати погляди учених і фахівців-практиків у такому порядку:

сутність досліджуваного явища, процесу (позиція декількох авторів збігається в певному аспекті);

яким чином проходить згаданий процес чи явище (його компоненти, ланцюгові зв'язки, стадії, етапи розвитку);

погляди учених з приводу шляхів вирішення певної проблеми на практиці (хто і що пропонує);

які труднощі, виникали в попередніх дослідженнях, трапляються під час практичної діяльності;

які чинники й умови ефективного розвитку, шляхи модернізації досліджуваного процесу чи явища пропонують учені та практики.

Огляд інформаційних джерел дає можливість виявити професійну компетентність студента, його особистий внесок у розробку теми порівняно з уже відомими дослідженнями.

Загалом, опрацювання інформації на паперових та електронних носіях здійснюються не для запозичення матеріалу, а для обдумування знайденої інформації та вироблення власної концепції, що може стати самостійною публікацією, ідеєю, пропозицією автора [1].

6.3. Складання плану кваліфікаційної роботи

Процес виконання кваліфікаційної роботи передбачає формування *плану дослідження*. План кваліфікаційної роботи повинен розкривати її зміст, обґрунтовувати напрями вирішення поставлених завдань.

Підготовка до складання плану розпочинається у процесі ознайомлення з основними інформаційними джерелами за темою дослідження. План складається лише після вивчення та опрацювання наукової та навчальної літератури за обраним напрямом дослідження. При складанні плану кваліфікаційної роботи необхідно добре продумати назви кожного розділу та підрозділу таким чином, щоб матеріал кваліфікаційної роботи був взаємопов'язаним і розміщеним у логічній послідовності.

План кваліфікаційної роботи повинен обов'язково містити вступ, основну частину (3-и розділи та підрозділи), висновки, додатки та перелік використаних джерел.

Основну частину плану роботи рекомендується формувати за такою структурою:

1 розділ включає 2 підрозділи (параграфи) та висновки до розділу 1;

2 розділ включає 2 підрозділи (параграфи) та висновки до розділу 2;

3 розділ включає 2 підрозділи (параграфи) та висновки до розділу 3.

Кожний розділ має своє призначення і повинен закінчуватися висновками.

План кваліфікаційної роботи обов'язково узгоджується та затверджується науковим керівником, а в процесі її написання *може корегуватися*. Внесення

змін до нього відбувається після узгодження з керівником. Взірець плану кваліфікаційної роботи наведений в *додатку В*.

План є робочим документом і до кваліфікаційної роботи не додається. Він є основою для складання такого структурного елементу роботи, як "ЗМІСТ". Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи наведено у *додатку Г*.

Контроль за дотриманням календарного плану написання кваліфікаційної роботи покладається на наукового керівника. Науковий керівник кваліфікаційної роботи:

- здійснює наукове керівництво підготовкою роботи;
- формує разом із студентом завдання на її виконання;
- надає допомогу в розробці календарного графіку написання роботи;
- рекомендує необхідну основну літературу, довідкові та інші матеріали;
- контролює виконання календарного графіку підготовки роботи;
- проводить систематичні консультації та бесіди;
- контролює рівень виконання розділів роботи;
- надає письмовий відгук на виконану кваліфікаційну роботу.

При складанні завдання на виконання кваліфікаційної роботи науковий керівник передбачає, в разі необхідності, запрошення консультантів з виконання окремих розділів роботи за рахунок загального обсягу часу, що виділяється на керівництво у відповідності з встановленими нормами. Факт призначення консультанта відображається в наказі по Університету, а також фіксується в завданні та вказується на титульному аркуші роботи.

Кваліфікаційна робота виконується у відповідності до затвердженого календарного плану та завдання, зразок якого наведено в *додатку Б*. *На кафедрі в обов'язковому порядку складається графік консультацій наукових керівників, в якому вказується час і місце їх проведення.*

6.4. Підготовка тексту кваліфікаційної роботи

Основним змістом кваліфікаційної роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навиків, формування здатності застосування цих знань під час вирішення професійних завдань, пізнання сутності наукових категорій і понять, явищ і процесів, що досліджуються, методології їх організації в сучасних умовах, аналізу ефективності функціонування та напрямів удосконалення вказаних явищ і процесів відповідно до вимог реформ і змін, які здійснюються.

Для забезпечення досягнення цієї мети вона має відповідати встановленим стандартам і певним принципам. Серед них можна виокремити такі:

Науковий рівень кваліфікаційного дослідження. На основі ґрунтовного опрацювання достатньої кількості наукових джерел, детального аналізу та критичної оцінки різних поглядів науковців і практиків на досліджувану проблему студент повинен продемонструвати своє вміння відслідкувати та

розкривати сутність досліджуваних категорій і понять, особливостей та тенденцій розвитку явищ і процесів суспільного життя.

Аналітичний рівень. Зібраний, систематизований, проаналізований автором фактологічний і статистичний матеріал необхідно подавати у роботі в текстовій її частині у вигляді аналітичних таблиць, діаграм, графіків або виносити у додатки до кваліфікаційної роботи.

Презентація результатів дослідження здійснюється у формі виступу під час публічного захисту в ЕК із використанням слайдів і роздаткового матеріалу, відповідей на запитання й участі у дискусії. З огляду на підготовку до публічного захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за місяць до визначеної дати. Зібраний матеріал потрібно представляти у логічній послідовності, переходячи від простого (одиночного) до складного (загального). Характерною ознакою наукового тексту є його цілісність, завершеність, логічна послідовність виклад

Коли макет попереднього варіанту рукопису готовий, всі необхідні матеріали зібрано, зроблено необхідні узагальнення, є схвалення наукового керівника, починається детальне шліфування тексту кваліфікаційної роботи. Перевіряються і критично оцінюються кожен висновок, формула, таблиця, кожне речення. Ще раз перевіряється відповідність плану роботи її змісту, уточнюється композиція, розміщення тексту, його рубрикація. Оскільки робота є, насамперед, кваліфікаційною працею, її мова і стиль свідчать про рівень професійної підготовки автора, його загальну культуру.

Найхарактернішою ознакою писемної наукової мови є формально-логічний спосіб викладення матеріалу. Це знаходить своє відображення у всій системі мовних засобів.

Для наукового тексту характерним є змістовна завершеність, цілісність і взаємопогодженість. Найважливішим засобом вираження логічних зв'язків тут є функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на

послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, по-перше, по-друге, отже*);

заперечення (*проте, водночас, але, у той час як, тим не менше*);

причинно-наслідкові зв'язки (*таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, до того ж*);

перехід від однієї думки до іншої (*раніше ніж перейти до..., звернемось до..., розглянемо, зупинимось на..., перейдемо до..., необхідно розглянути*);

результат, висновок (*отже, значить, все сказане дає змогу зробити висновок, підсумовуючи вищевикладене, резюмуючи, варто зазначити...*).

Засобами логічного зв'язку можуть бути займенники, прикметники і дієприкметники (*даний, той, такий, названий, вказаний*).

Науковий текст характеризується тим, що його складають лише точні відомості та факти. Це зумовлює використання спеціальної термінології. Необхідно пам'ятати, що науковий термін – це не просто слово, а втілення сутності даного явища. Отже, добирати наукові терміни і визначення необхідно дуже уважно. Не можна довільно змішувати в одному тексті різну термінологію, притаманну різним галузям знань.

Суттєвою вимогою до кваліфікаційної роботи є її відповідність особливостям наукового стилю викладу тексту. Тому виклад ведеться від третьої особи, бо увага зосереджується на змісті та логічній послідовності тексту роботи. Стало неписаним правилом використовувати замість займенника “я”, прийменник “ми” та використання словосполучень “на нашу думку”, “ми вважаємо”, “автор вважає”, “автор пропонує”. Якостями, які визначають культуру наукової мови, є точність, ясність і стислість.

При побудові таблиць необхідно зібрати емпірично-фактологічний матеріал і статистичні дані за достатньо тривалий період часу (3-5 років і більше). Систематизацію цифрового матеріалу здійснюють з урахуванням його хронології.

Формуючи таблиці і діаграми, студент повинен продемонструвати набуті навички застосування різноманітних методів аналізу, діагностики, моделювання, оптимізації, планування, порівняння та прогнозування різних процесів, виявлення позитивних і негативних тенденцій, вміння оцінювати ефекти та ризику тощо.

Емпіричний матеріал повинен бути пов'язаний з текстом, проаналізований, із відповідними коментарями автора. В оформленні таблиць, рисунків, іншого ілюстративного матеріалу, додатків потрібно дотримуватися установлених стандартних вимог.

Ілюстративний рівень. Автору кваліфікаційного дослідження необхідно продемонструвати вміння систематизації результатів теоретичних досліджень, їхнього подання у вигляді схем, використання графічного методу наочного відображення результатів емпіричних досліджень.

Фаховий рівень. Здійснене дослідження повинно відповідати спеціальності навчання, демонструвати високий рівень професійних знань і навичок автора, володіння спеціальною фаховою термінологією, знання законодавчо-нормативної бази, уміння аналізувати явища та процеси, виявляти проблеми та аргументувати пропозиції щодо їхнього вирішення.

Обґрунтованість пропозицій. Рівень кваліфікаційної роботи оцінюють та обґрунтованістю пропозицій автора щодо вирішення проблем і поставлених в роботі завдань.

Апробація результатів дослідження. Важливою вимогою до кваліфікаційних робіт є апробація результатів проведеного дослідження. Апробація результатів кваліфікаційного дослідження здобувачів здійснюється шляхом їхньої участі у наукових конференціях, у роботі круглих столів, у конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, у формі виступів на засіданнях наукового гуртка, оформлення наукових звітів і записок, впровадження пропозицій на досліджуваних підприємствах, установах, організаціях, публікації матеріалів дослідження в наукових збірниках і виданнях.

7. ВИБІР ТА ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ПРОЦЕСІ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кваліфікаційної роботи ґрунтується на використанні системи методів наукового дослідження.

Метод наукового дослідження – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного вивчення об'єктивної реальності, спрямованих на вирішення конкретної наукової проблеми або прикладної задачі. Метод наукового дослідження розглядається як вихідний пункт та умова досягнення наукового обґрунтованих та ефективних результатів наукового пошуку.

У кожному науковому дослідженні виділяють два рівні використовуваних методів:

– теоретичний – який передбачає досягнення синтезу знань про певну наукову проблему (у формі наукової теорії);

– емпіричний – на якому відбувається процес накопичення фактів про розвиток об'єкта дослідження та визначаються конструктивні, прикладні аспекти вирішення даної наукової проблеми.

Відповідно, в процесі виконання кваліфікаційної роботи використовують такі *групи методів наукового дослідження*:

– методи теоретичного рівня дослідження (загальнонаукові методи);

– методи емпіричного рівня дослідження (спеціальні методи).

Методи що застосовуються на теоретичному рівні дослідження

Індукція та дедукція. Індукція (з лат. – наведення) – метод наукового дослідження, за якого загальний висновок про ознаки множини елементів виводиться на основі вивчення цих ознак у частині її елементів. Індукція є формою наукового пізнання, спрямованого на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між явищами і процесами, узагальнення емпіричних даних на основі логічних узагальнень від конкретного до загального, від відомого до невідомого.

Дедукція (з лат. – виведення) – метод логічного висновку від загального до окремого, конкретного. Дедуктивні знання носять вірогідний характер, оскільки основою вказаного методу виступають наукові положення і постулати, що не вимагають дослідно-експериментального підтвердження, а сприймаються як аксіоми.

У реальному науковому дослідженні індукція і дедукція завжди взаємодіють між собою як діалектична єдність пізнання загального та конкретного.

Аналіз і синтез. Ці методи наукового пізнання, аналогічно до індукції та дедукції, не існують ізольовано один від одного.

Аналіз (з грец. – розчленування) – метод дослідження, який полягає у вивченні об'єкта (процесу, явища, предмета) за допомогою уявного або фактичного розкладання цілого на елементи (частини об'єкта, його ознаки, властивості, відношення).

Синтез (з грец. – поєднання) – метод вивчення об'єкта у цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин, полягає у відновленні цілісності досліджуваного предмета в усьому розмаїтті його виявлень. Синтез, на відміну від аналізу, припускає з'єднання окремих частин чи рис предмета в єдине ціле.

Абстрагування – метод, який полягає в уявному відокремленні певної властивості або ознаки предмета з метою більш глибокого його вивчення. Це відхід у думці автора від несуттєвих властивостей, зв'язків, відношень предметів і виділення декількох рис, котрі цікавлять дослідника. Існують такі основні види наукової абстракції:

– ототожнення – утворення поняття через об'єднання предметів, пов'язаних відношеннями типу рівності в особливий клас;

– ізолювання – виділення властивостей і відношень, нерозривно пов'язаних з предметами та позначення їх певними термінами, що надає абстракціям статусу самостійних предметів (наприклад, надійність, фінансова стійкість, конкурентоспроможність).

Результат абстрагування часто виступає як специфічний метод дослідження, а також як елемент складніших за своєю структурою методів експерименту.

Конкретизація – метод, який полягає у сходженні від абстрактного до конкретного, дозволяє більш точно охарактеризувати предмет з урахуванням структурних та функціональних зв'язків його компонентів.

Моделювання – метод, за якого досягається пізнання предметів і явищ на основі їх подібності з іншими шляхом створення штучної системи, моделі, що містить істотні ознаки оригіналу, відображає з певною точністю властивості досліджуваного предмета. Це метод, що ґрунтується на використанні моделі як засобу дослідження процесів і явищ об'єктивної реальності. Під моделями розуміють системи, що замінюють об'єкт пізнання і служать джерелом інформації стосовно нього. Розрізняють моделі матеріальні (реальні) та ідеальні. До ідеальних моделей відносять рисунки, схеми, економіко-математичні моделі, статистичні моделі тощо.

Ідеалізація (уявний експеримент) – це конструювання подумки про суть об'єктів, які не існують у дійсності або практично не здійсненні, це наділення об'єктів нереальними або гіпотетичними властивостями. Це метод, який долає просторові, структурні і часові межі реального експерименту, дозволяє заглибитись у суть предмета, зрозуміти його рушійні сили. При цьому на основі теоретичних та емпіричних знань створюється ідеальний об'єкт, який далі співвідноситься з дійсністю та імітує ті ситуації, котрі могли б мати місце в реальному експерименті.

Формалізація – метод вивчення різноманітних об'єктів шляхом відображення їхньої структури або властивостей за допомогою штучних мов, наприклад, мовою математики.

Аксиоматичний метод – метод побудови наукової теорії, за якою деякі твердження приймаються без доведень, а всі інші знання виводяться з них відповідно до певних логічних правил.

Історико-логічний метод – дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічній послідовності з

метою виявлення внутрішніх та зовнішніх зв'язків, закономірностей та суперечностей. Цей метод передбачає застосування інструментарію ретроспективного аналізу та елементів прогнозування процесів та явищ.

Метод аналогій ґрунтується на твердженні, що аналогія є засобом конкретизації думки. Зміст аналогії полягає в тому, щоб знаходити невідомі ознаки, опираючись на раніше отримані знання про інший, подібний з ним предмет або явище, переносити інформацію від одного предмета на інший на основі певного визначеного співвідношення між ними. Залежно від характеру перенесення інформації розрізняються типи аналогій: функціональна та структурна аналогії.

До методу аналогії близький метод екстраполяції. *Екстраполяція* – це поширення висновків, отриманих зі спостереження над однією частиною явища, на іншу його частину; або перенесення тенденцій розвитку об'єкта у ретроспективному розвитку на майбутні періоди розвитку об'єкта дослідження.

Метод системного аналізу полягає у комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), вивченні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин. Виходячи з цього принципу, треба вивчити кожен елемент системи у його зв'язку з іншими елементами, виявити вплив властивостей окремих частин системи на її поведінку в цілому.

Метод факторного аналізу – дає змогу ідентифікувати, згрупувати та класифікувати фактори (чинники) впливу на стан на можливі траєкторії розвитку об'єкта наукового дослідження, з метою їх подальшого врахування у виробленні пропозицій щодо удосконалення та вирішення проблем наукового пошуку.

Контент-аналіз допомагає дати інтерпретацію змісту інформації через кількісні показники, його розуміють як якісно-кількісний аналіз змісту сукупності текстового масиву. Контент-аналіз на доповнення до традиційних методів логіко-аналітичного аналізу застосовують переважно до текстових масивів (опублікованих і неопублікованих), а не конкретних текстів. Суть методу полягає в знаходженні і виділенні в тексті певних смислових понять, одиниць аналізу, що являють інтерес для дослідника, а також визначенні частоти їх застосування в документі залежно від змісту. Ретельний підрахунок за кожною одиницею спостереження з обов'язковим урахуванням частоти її вживаності у тексті дає змогу виявити закономірності, об'єктивовані в документі, які традиційними методами вивчити не можна.

Методи емпіричного дослідження

Спостереження – це систематичне цілеспрямоване дослідження об'єкта з метою одержання первинних даних у вигляді сукупності емпіричних тверджень. Це один з основних методів наукового дослідження, що ґрунтується на безпосередньому та опосередкованому сприйманні явищ, характеризується цілеспрямованістю, послідовністю проведення, точною фіксацією отриманих результатів. Розрізняють такі види спостережень: за способом проведення (безпосереднє та опосередковане), за тривалістю (довгочасне, короткочасне, дискретне), самоспостереження тощо.

Порівняння – це процес встановлення подібності або відмінності предметів та явищ дійсності, а також знаходження загального, притаманного двом або кільком об'єктам.

Вимірювання – це визначення числового значення певної величини за допомогою одиниць виміру.

Експертна оцінка (інтуїтивні методи дослідження) – група методів наукових досліджень, які передбачають спеціальні процедури експертних досліджень (бесіду, інтерв'ю, анкетування, написання сценаріїв, методи колективного генерування ідей, методи мозкового штурму та ін.) за спільною ознакою – можливістю дізнатися про мотиви, дії, потреби, інтереси, погляди, смаки, власні судження респондентів (експертів). Виділяються індивідуальні та колективні методи експертних оцінок.

Розрізняють такі види інтерв'ю:

– за формою – стандартне (відбувається строго за розробленим планом), творче (передбачає певну свободу запитань), глибоке (межує з довірливою бесідою);

– за кількістю учасників – індивідуальне та групове.

Види анкетування, що використовуються в науковому дослідженні:

– за кількістю охоплення опитуваних (повне і вибіркове);

– за характером спілкування (особисте і заочне);

– за формою здійснення (групове та індивідуальне);

– за способом вручення анкети (поштове, телефонне, роздавальне).

Експеримент – це такий метод вивчення об'єкта, за яким дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього завдяки створенню штучних умов або використанню природних умов, необхідних для виявлення відповідної властивості.

Це один із головних способів отримання нового знання, важливий і трудомісткий метод наукового дослідження, який має складну структуру та здійснюється за допомогою групи методів емпіричного пізнання. Основна мета експерименту полягає у перевірці теоретичних положень, підтвердженні робочої гіпотези та найбільш глибокому вивченні теми дослідження.

Розрізняють такі види експерименту: за умовами проведення – кабінетний та польовий; за ознаками мети проведення – констатуючий, пошуковий, формулюючий.

Особливе місце в системі спеціальних методів наукового дослідження займає сукупність *спеціальних економічних прийомів* наукового пошуку, а саме: прийоми порівняння, групування, деталізації, елімінування, індексного, балансового методів, графічних прийомів; економіко–математичних, економіко–статистичних, кореляційно–регресійного аналізу, багатофакторного прогнозування тощо.

Зокрема, *факторний аналіз* дає можливість встановити багатомірні зв'язки змінних величин за кількома ознаками. На основі парних кореляцій, отриманих у результаті кореляційного аналізу, одержують набір нових, укрупнених ознак – факторів. У результаті послідовної процедури отримують фактори другого,

третього та інших рівнів. Факторний аналіз дає змогу подати отримані результати в узагальненому вигляді.

Кореляційний аналіз – це процедура для вивчення співвідношення між незалежними змінними. Зв'язок між цими величинами виявляється у взаємній погодженості спостережуваних змін. Обчислюється коефіцієнт кореляції. Чим вищим є коефіцієнт кореляції між двома змінними, тим точніше можна прогнозувати значення однієї з них за значенням інших.

З огляду на різноманіття об'єктів та завдань розвитку національної економіки використовується *сукупність різних видів економіко-аналітичних процедур* в науковому дослідженні, зокрема, методів: системного аналізу; економічного аналізу; факторного аналізу; секторного аналізу; кластерного аналізу; SWOT-аналізу, PEST-аналізу; SMART-аналізу; ABC-аналізу; геоінформаційних систем та технологій та ін.

Використання економіко-математичних методів та моделей, сучасних програмних продуктів, пакетів прикладних економіко-математичних та економіко-статистичних програм; нейромережного моделювання та інших сучасних процедур наукового пошуку дозволяють досягати високого рівня написання кваліфікаційної роботи.

8. ФОРМАТУВАННЯ ТА СТИЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

8.1. Вимоги до подання текстового матеріалу та нумерації

Обсяг будь-якого підрозділу (параграфу) кваліфікаційної роботи не має бути меншим за 6 сторінок.

При виконанні роботи необхідно дотримувати рівномірну щільність, контрастність і чіткість зображення по всій роботі. Усі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути чіткими й однаково чорними по всій роботі. При оформленні роботи не використовуються:

підкреслювання, **напівжирний** та *курсивний* шрифт (за винятком елементів вступу, назв розділів, підрозділів та назв таблиць), режим маркерованого списку.

Помилки, описки і графічні неточності, які виявилися у процесі написання кваліфікаційної роботи, можна виправляти зафарбовуванням корекційною білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту чорним кольором.

Структурні елементи кваліфікаційної роботи - **АНОТАЦІЯ, ЗМІСТ, ВСТУП**, назви **РОЗДІЛІВ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** викладаються з нової сторінки, записуються великими літерами по центру, напівжирним шрифтом. Кожен структурний елемент, а також розділ починають з нової сторінки, в кінці назв крапка не ставиться.

Приклад оформлення початку розділу:

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БУДІВЕЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів слід починати з абзацного відступу та друкувати напівжирним (bold) шрифтом маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Приклад:

1.1 Сутність, функції та завдання інвестиційної діяльності організації

Сторінки роботи мають бути заповнені текстом повністю. Виняток складають останні сторінки вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел.

Якщо розмір рисунка чи таблиці, що наводяться в тексті, не дозволяє розмістити їх на вільній площі безпосередньо в кінці сторінки, то на них здійснюється посилання, і на цій же сторінці продовжується текст. Сам рисунок чи таблиця наводиться на початку наступної сторінки, при цьому таблицю чи рисунок необхідно розташовувати після завершення абзацу. Розділ чи підрозділ не може завершуватися рисунком чи таблицею. Після них обов'язково має бути пояснюючий текст чи інша узагальнююча інформація.

Сторінки кваліфікаційної роботи слід нумерувати арабськими цифрами із застосуванням наскрізної нумерації упродовж усього її тексту

Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш потрібно внести до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Зміст роботи – на 2 сторінці.

Вступ роботи починається з 3 сторінки. Між другою і третьою сторінками – усі супровідні документи – завдання, відгук, рецензія тощо). Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, враховують до загальної нумерації сторінок. Розділи, підрозділи, пункти, роботи варто нумерувати арабськими цифрами. Розділи мають нумеруватись за порядком в межах роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, (наприклад, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3).

Підрозділи мають мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу ставлять крапку, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д. Пункти мають мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу і

порядкового номера пункту або з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою.

Висновки до розділу нумеруються арабськими цифрами, у межах нумерації розділу, наприклад:

Висновки до розділу 1, Висновки до розділу 2.

8.2. Загальні правила оформлення таблиць, ілюстрацій та формул

Таблиці нумеруються послідовно в межах розділу, наприклад, *Таблиця 1.2, Таблиця 3.2* (таблиці, наведені у додатках, нумеруються у межах додатку, позначеного відповідним алфавітним символом, наприклад, *Таблиця А.1, Таблиця Б.2* тощо). В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» (курсивом) із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Кожна таблиця має мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту напівжирним шрифтом. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери.

Таблицю розміщують безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку кваліфікаційної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку.

Назви рисунків і таблиць набираються шрифтом Times New Roman, кегль (розмір) 14, текст у таблиці – кеглем 12.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 1.1

Назва таблиці			
№ з/п	Фактори	Характеристика впливу факторів	Оцінка впливу, балів

Примітка. Складено (розраховано) автором на основі [8-с. 236]

обов'язково вказати авторство або використане при її складанні джерело

Таблиці та ілюстрації в кваліфікаційній роботі необхідно наводити безпосередньо після першого згадування у тексті, але не перериваючи думки (абзацу). При цьому, якщо рисунок повністю не поміщається на цій же сторінці, він переноситься на початок наступної сторінки, а таблиця, яка не помістилась на сторінці – переривається, а її продовження, згідно правил переносу таблиць, наводиться на наступній сторінці.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку над нею пишеться «Продовження табл.» і вказується номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Приклад оформлення таблиці, яка переноситься на наступну сторінку:

Таблиця 2.4

Назва таблиці

№ з/п	Фактори	Характеристика впливу факторів	Оцінка впливу, балів

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Примітка. Розраховано на основі даних [53]

Усі ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, карти, інші рисунки) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер рисунку, його назву і примітки (пояснювальні підписи) розміщують послідовно під ілюстрацією. (Додаток Е).

Слід зазначити, що всередині ілюстрацій і таблиць використовують гарнітуру шрифту типу Times New Roman розміром (кеглем) 12 пт із міжрядковим інтервалом 1.0.

Ілюстрації мають бути зроблені за допомогою офісних програм чи графічних редакторів, наприклад, MSOffice, AdobePhotoshop, CorelDraw та ін. у чорно-білому вигляді чіткої якості із використанням штрихування. Сканування рисунків не допускається.

Формули в кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, які містяться у формулі чи рівнянні мають бути наведені безпосередньо під формулою кеглем 12. Перший рядок пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад наведення формули:

Розрахунок показника узагальненої думки експертів здійснюється за формулою:

$$K = \frac{\sum_{m=1}^n K_{im}}{n}, \quad (2.1)$$

де K – узагальнена оцінка i -го елемента;
 K_{im} – оцінка i -го елемента експертом m ;
 n – кількість експертів.

8.3. Подання переліків, приміток та виносок

У тексті кваліфікаційної роботи можуть використовувати переліки, що складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз. Незакінчені фрази пишуться з маленької літери і нумеруються арабськими цифрами або маленькими літерами з напівкруглою дужкою, що закривається. Перший варіант: перелік складається з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків), які пишуться в одному рядку з іншим текстом і відокремлюються один від одного крапкою з комою. Наприклад: «Оцінка персоналу здійснюється на основі аналізу: 1) кількісного складу; 2) якісного складу». Другий варіант: перелік складається із розгорнутих фраз, які мають власні розділові знаки. При цьому його елементи доцільно писати з нового рядка і відокремлювати один від одного крапкою з комою, позначаючи їх малою літерою з круглою дужкою або знаком тире «-».

Наприклад:

Автоматизація діловодства надає змогу:

- 1) прискорити рух документів установи;
- 2) гарантувати своєчасний розгляд документів;
- 3) забезпечити ефективний контроль документів та ухвалення управлінських рішень;
- 4) знизити витрати на копіювання, передачу та збереження інформації.

Коли елементи переліку є повними закінченими фразами, їх пишуть з абзацними відступами, починають з великих літер і відокремлюють один від одного крапкою.

Примітки у роботі доцільно використовувати, коли є потреба пояснити зміст основного тексту, таблиці або ілюстрації. Примітки розташовують безпосередньо після тексту, таблиці, ілюстрації, яких вони стосуються. Якщо у тексті одна примітка, її не нумерують. Слово «Примітка» друкують з великої літери з абзацу. Після слова «Примітка» ставлять крапку та з великої літери в тому самому рядку подають текст примітки. Його необхідно друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом. Примітка до рисунка чи таблиці, у якій вказуються довідкові і пояснювальні дані, не нумерується, але якщо приміток до однієї ілюстрації кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, а наведені примітки нумерують, наприклад:

Примітки:

1. *Текст примітки.*
2. *Текст примітки.*

Виноска на джерело запозичення (бібліографічна виноска) може застосовуватись у тексті кваліфікаційної роботи, якщо в ній використовується цитата з іншої роботи, запозичуються таблиці, ілюстрації, формули. Виноска —

це текст, що розміщується в кінці сторінки і відмежовується від основного тексту горизонтальною рисою. Біля слова чи вислову, які вимагають пояснення або коментаря, ставиться знак виноски – цифра (з дужкою чи без неї) або зірочка, який повторюється на початку самої виноски.

Нумерація виносок є окремою для кожної сторінки. Знак виноски проставляють безпосередньо після того слова, символу чи речення до якого дають пояснення та перед текстом пояснення. Усі виноски друкуються на тій сторінці, якої вони стосуються. Не бажано розривати виноски та переносити їх на іншу сторінку. Основний текст відділяється від тексту виноски горизонтальною рисою в 15 знаків.

Приклад оформлення виноски:

Текст: «Як бачимо, з більш ніж 1,2 млн. підприємств України (що мають статус юридичної особи)¹ в рейтингу прийняли участь лише 43».

¹ Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України
// [URL: https://usr.minjust.gov.ua](https://usr.minjust.gov.ua) > [freesearch](#)

8.4. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Цитати у кваліфікаційній роботі використовують для підтвердження власних аргументів, посилаючись на авторитетне джерело, або для критичного аналізу опублікованого твору. Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту, бо найменше скорочення останнього може спотворити зміст, закладений автором. Крім тексту до цитат належать запозичені таблиці, схеми, діаграми, формули тощо.

Загальні вимоги до цитування:

1. Текст цитати починається і закінчується лапками, наводиться дослівно, тобто у тій граматичній формі, в якій він наведений у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання.

2. Пряме цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та перефразувань думок автора. Пропускати слова та речення у цитаті дозволяється, але без зміни авторського тексту. На місці пропущених фрагментів тексту цитати ставиться три крапки.

3. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

4. При непрямому цитуванні (переказуванні думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним і коректним, посилатись на джерело. При цитуванні або використанні цифрових даних чи іншого матеріалу в посиланні, крім порядкового номера джерела, через кому вказують сторінку [8, 15]. При посиланні на декілька джерел між їх номерами ставиться крапка з комою [15, 145-146; 34, 321].

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок з джерела, на яке дано посилання в кваліфікаційній роботі, наприклад: [22, с. 148].

Посилання на ілюстрації кваліфікаційної роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: (рис. 1.2), при повторних посиланнях на даний рисунок – (див. рис. 1.2).

На всі таблиці, рисунки й формули кваліфікаційної роботи мають бути зроблені посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2».

8.5. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується у кваліфікаційній роботі після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за текстом кваліфікаційної роботи, відповідно до чинного державного стандарту **ДСТУ 8302:2015**. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України.

Список використаних джерел оформляється у алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (спочатку українські джерела, після них, також у алфавітному порядку – іноземні джерела, тоді – посилання на сайти та інші електронні ресурси). Приклад оформлення списку використаних джерел наведено у *Додатку М*.

8.6. Вимоги до оформлення додатків

Додатки як продовження роботи оформляються на її наступних сторінках, або у вигляді окремої частини. Порядок наведення додатків має відповідати послідовності появи посилань на них у рукописі (наприклад: див. Додаток А, див. Додаток Б).

Кожен додаток має починатися з нової сторінки та містити заголовок, надрукований вгорі великими напівжирними літерами, по центру, симетрично відносно тексту сторінки.

Якщо додатків більше одного – їх оформляють як окрему частину кваліфікаційної роботи, яка має містити титульний аркуш.

Додатки мають мати наскрізну нумерацію сторінок. Їх слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, Ч, Ь.

За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати в межах кожного додатку відповідно до вимог. У цьому разі перед кожним номером ставлять означення додатку (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатку А; Г.3.1 – підрозділ

3.1 додатку Г; Д.4.1.2 – пункт 4.1.2 додатку Д; Ж.1.3.3.4 – підпункт 1.3.3.4 додатку Ж.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатку, слід нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рисунок Г.3 – третій рисунок додатку Г; таблиця А.2 – друга таблиця додатку А; формула (А.1) – перша формула додатку А. Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх також нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1, формула (В.1).

Якщо у роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформляється згідно з вимогами щодо даного виду документу, то його копію вміщують у роботі без змін в оригіналі. Сторінки копії документу нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (не змінюючи нумерації сторінок документа).

9. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ НА ДОТРИМАННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

ЗУНУ впродовж тривалого часу активно впроваджує у життя принципи академічної доброчесності. В університеті вибудована ціла система внутрішніх положень, що регулюють цю проблему. Законодавчою основою цієї системи є «Положення про Національний репозитарій академічних текстів» (Постанова КМУ від 19 липня 2017 р. № 541), «Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» (Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 р. № 897).

Перелік внутрішніх положень ЗУНУ, що регулюють питання академічної доброчесності:

- Положення «Про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої освіти» (*Рішення ВР ЗУНУ від 30.09.2020 р., протокол № 2*);

- Наказ № 448 від 7 жовтня 2021 року «Про створення комісії зі сприяння академічній доброчесності ЗУНУ»;

- Наказ № 449 від 7 жовтня 2021 року «Про створення комісії з академічної доброчесності та наукової етики ЗУНУ»;

- Розпорядження № 57 від 16 листопада 2021 року «Про організацію перевірки академічних текстів на унікальність»;

- Положення «Про комісію зі сприяння академічній доброчесності в Західноукраїнському національному університеті» (*Рішення ВР ЗУНУ від 16.11.2021 р., протокол № 3*);

- Наказ № 536 від 23 листопада 2021 року «Про затвердження розміру відшкодування витрат»;

- «Порядок проведення перевірки на ознаки схожості за допомогою сервісу Unicheck» (*Рішення ВР ЗУНУ від 30.08.2023 р., протокол № 1*);

Процедура перевірки кваліфікаційних робіт на наявність ознак плагіату передбачає наявність таких елементів:

- остаточний (електронний) варіант роботи здобувач передає на кафедру керівникові для ознайомлення з її змістом і подальшої передачі на перевірку за допомогою системи Unichesk¹;

- академічні тексти, що надаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі

 - *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx;

- перевірку кваліфікаційних робіт на ознаки схожості системою Unichesk здійснює комісія зі сприяння академічної доброчесності в ЗУНУ та відповідальні особи, призначені адміністратором системи Unichesk;

- кваліфікаційні роботи передаються на перевірку кафедрами згідно з актом передачі робіт не пізніше ніж за 14 днів до дати запланованого захисту роботи;

- за результатами перевірки генерується звіт подібності та надсилається на кафедру для подальшого прийняття рішення щодо допуску роботи до захисту;

- перша перевірка кваліфікаційних робіт, наданих кафедрами згідно з Актом передачі робіт за допомогою системи Unichesk здійснюється на безоплатній основі;

- повторна і наступні перевірки кваліфікаційних робіт за допомогою системи Unichesk здійснюються на платній основі на підставі Акта передачі робіт для повторної перевірки;

 - час на перевірку роботи не може перевищувати трьох робочих днів;

- робота допускається до захисту за умови, що дотримано визначених параметрів стосовно рівня унікальності тексту, поданого на перевірку (див. додаток К).

10. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача і здобутої ним вищої освіти здійснюють члени атестаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, відповідно до критеріїв оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей та шкали оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики.

Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей, відтворених у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота, як об'єкт оцінювання, має продемонструвати вміння:

¹ Тут і надалі в тексті згадується антиплагіатний сервіс Unichesk. Проте у перспективі існує можливість укладення ЗУНУ угоди з іншим провайдером аналогічних послуг

•працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою літературою, у т. ч. виданою іноземними мовами, інтернет-матеріалами і даними статистичної та фінансової звітності);

•викладати матеріал логічно та аргументовано;

•використовувати статистичні і математичні методи аналізу досліджуваної проблеми;

•застосовувати сучасні наукові методи для проведення емпіричних досліджень;

•використовувати набуті знання для висловлення пропозицій та обґрунтування рекомендацій щодо предмета дослідження;

•формулювати наукову новизну і практичну значимість роботи;

•узагальнювати результати, робити висновки і формулювати рекомендації щодо проведення подальших досліджень.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

•чіткість, повнота і послідовність розкриття кожного пункту плану і теми роботи загалом;

•науковість стилю викладення;

•відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;

•правильність оформлення роботи відповідно до встановлених вимог (при значних відхиленнях останніх робота може бути недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

Шкала оцінювання кваліфікаційної роботи (Додаток П)

Оцінка «Відмінно» А (90-100 балів)

Відмінна кваліфікаційна робота характеризується такими ознаками:

–тема повністю розкрита;

–зосереджується на дослідницькому питанні, яке стосується наукової літератури;

–включає критичний і всебічний огляд відповідної літератури;

–якщо це відповідає досліджуваному питанню, аргумент підтверджується доведеннями, зібраними та проаналізованими за допомогою надійних методів і процедур;

–послідовна та переконлива аргументація викладених суджень;

–виявлено певну оригінальність, креативність та/або винахідливість; – чітко структуровано роботу та доступно викладено; – дуже мало помилок, якщо вони є.

Оцінка «Добре» В (85-89 балів)

Дуже хороша кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками:

–тема достатньо повно розкрита;

–зазвичай фокусується на дослідницькому питанні, що стосується наукової літератури;

–огляд літератури в основному всебічний і демонструє достатній ступінь критичного судження;

– деякі недоліки в методах, за допомогою яких збираються та аналізуються докази (якщо вони відповідають досліджуваному питанню), але вони все ще загалом обґрунтовані;

– послідовна та переконлива аргументація викладених суджень;

– менший ступінь оригінальності, креативності та/або винахідливості присутній;

– загалом чітка структура та письмове вираження; – можливі несуттєві помилки.

Оцінка «Добре» С (75-84 бали)

Хороша кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема загалом розкрита;

– вирішує дослідницьке питання, але може бути дещо відірваною від наукової літератури, і/або може значною мірою відійти від дослідницького питання;

– огляд літератури є, але він дещо обмежений за обсягом і/або не має критичного розуміння;

– значні недоліки в методах збору та аналізу доказів (якщо вони відповідають досліджуваному питанню);

– наявна аргументація викладених суджень, але вона може бути нечіткою та/або частково необґрунтованою;

– незначна оригінальність, креативність та/або винахідливість; – структура та/або письмове вираження дещо нечіткі; – присутні серйозні помилки.

Оцінка «Задовільно» D (65-74 бали)

Задовільна кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками:

– тема загалом розкрита;

– слабо сфокусована і/або значно відхиляється від дослідницького питання;

– є основний огляд літератури, але він дуже обмежений за обсягом і/або не містить будь-якого критичного розуміння;

– наявні серйозні недоліки у методах збору та аналізу доказів (якщо вони відповідають досліджуваному питанню);

– аргументація викладених суджень присутня, але, як правило, розпливчаста і/або необґрунтована;

– незначна оригінальність, креативність та/або винахідливість; – структура та/або письмове вираження часто нечіткі; – присутні серйозні помилки.

Оцінка «Задовільно» E (60-64 бали)

Слабка кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема розкрита, проте слабо;

– огляд літератури дуже обмежений за обсягом і/або не містить будь-якого критичного розуміння теоретичної літератури;

– надзвичайно нецілеспрямована і/або непослідовна;

– слабка аргументація суджень;

– повна відсутність структури та/або письмове вираження є незрозумілим.

Оцінка «Незадовільно» FX (35-59)

Дуже слабка кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема не розкрита;

- надзвичайно нецілеспрямована і/або непослідовна;
- відсутність залучення до теоретичної літератури;
- слабка, або навіть відсутня аргументація суджень;
- повна відсутність структури та/або письмового вираження

Оцінка «Незадовільно» F (0-34)

- відсутність будь-яких позитивних якостей

Кваліфікаційна робота з ознаками плагіату, за рішенням атестаційної комісії, не розглядається, натомість виставляється незадовільна оцінка.

Оцінюючи кваліфікаційну роботу, атестаційна комісія враховує наукову новизну, якість наукового дослідження, практичну значущість, відповідність оформлення встановленим вимогам, уміння захистити сформульовані положення та висновки на засіданні АК.

Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів АК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника і середнього балу за час навчання. При рівній кількості голосів, у випадку спірної оцінки, перевага віддається оцінці голови АК.

Оцінка керівника кваліфікаційної роботи виставляється у його відгуку.

Середня оцінка успішності студента виставляється методистами деканату.

Оцінка захисту кваліфікаційної роботи – оцінка, виставлена й оголошена АК унаслідок такого захисту.

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи атестаційна комісія приймає рішення щодо присвоєння освітнього ступеня «Магістр» із освітньої програми «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в будівництві», спеціальності «Менеджмент» та про видачу випускникові відповідного диплома. Також АК може прийняти рішення про рекомендацію окремих здобувачів до вступу в аспірантуру, видачу «диплома з відзнакою».

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнано незадовільним, комісія вирішує чи може здобувач подати повторно ту ж роботу після доопрацювання й усунення недоліків, чи йому необхідно опрацювати іншу тему.

11. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ (ПОПЕРЕДНЬОГО ТА ОСНОВНОГО)

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до етапів, визначених календарним графіком, здобувач повинен подавати роботу частинами на перегляд науковому керівникові, а в установленій графіком кінцевий термін – завершено кваліфікаційну роботу для отримання письмового відгуку. У випадку позитивного відгуку наукового керівника кваліфікаційна робота допускається до попереднього захисту (заслуховування на кафедрі). Якщо науковим керівником дана негативна

оцінка, це питання розглядається на засіданні кафедри за участю наукового керівника і здобувача.

Попередній захист кваліфікаційної роботи дозволяє реально оцінити рівень її підготовки здобувачем. З цією метою завідувач кафедри призначає комісію в складі 2-3 працівників кафедри, що її очолює гарант відповідної освітньої програми. Дата проведення попереднього захисту встановлюється кафедрою.

На попередній захист у здобувача повинна бути готова кваліфікаційна робота і розпочато збір супровідних документів:

- завдання на кваліфікаційну роботу;
- зовнішньої рецензії, завіреної печаткою організації, що була об'єктом дослідження (за наявності), або внутрішньої рецензії (із суміжної кафедри);
- відгуку наукового керівника;
- довідки про впровадження або апробацію (за наявності, обов'язково для здобувачів освітньо-наукових програм);
- анотації українською та англійською мовами;
- результатів перевірки роботи на оригінальність тексту;

Для допуску до захисту здобувачеві освітнього ступеня «магістр» необхідно опублікувати дві тези виступів на наукових конференціях.

Після детального ознайомлення з ходом виконання кваліфікаційної роботи комісія робить висновки про якість проведеної студентом роботи, висловлює зауваження щодо доопрацювання та дає відповідні рекомендації. Звіт комісії розглядається на засіданні кафедри, на якому також приймається рішення щодо здобувачів, котрі не пройшли або не з'явилися на попередній захист.

Зброшурована кваліфікаційна робота після попереднього захисту подається завідувачу кафедри (за 5 днів до захисту), який приймає остаточне рішення щодо захисту кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії. Якщо завідувач кафедрою вважає за неможливе допустити кваліфікаційну роботу до захисту через її незадовільну якість, це рішення оформляється протоколом засідання кафедри і подається на затвердження декану факультету та ректору.

Списки студентів, які допущені до захисту кваліфікаційних робіт, подаються АК, склад якої затверджується ректором університету.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на публічному відкритому засіданні атестаційної комісії у терміни, визначені навчальними планами, і згідно з графіком, що затверджується ректором університету.

На захисті здобувач повинен продемонструвати свій кваліфікаційний та професійний рівень, володіння методами логічного і статистичного аналізу досліджуваних проблем, здатність до самостійної наукової праці, уміння чітко і доступно викладати висновки.

Процес захисту кваліфікаційної роботи складається з таких етапів:

- 1-й етап – оголошення голови АК про захист дослідження, вказуючи його тему, прізвище, ім'я та по батькові здобувача, наявність необхідних документів;
- 2-й етап – повідомлення здобувача про основні результати наукового дослідження (8-10 хвилин);

3-й етап – відповіді здобувача на запитання членів АК;

4-й етап – виступ наукового керівника, який розкриває ставлення студента до виконання кваліфікаційної роботи.

До захисту роботи здобувач повинен підготувати доповідь і презентацію, створену засобами MS Power Point (обсягом не менше 10 слайдів).

Структура презентації:

I. На першому слайді доповіді висвітлюється тема кваліфікаційної роботи, ПІП студента, ПІП, науковий ступінь і наукове звання керівника кваліфікаційної роботи.

II. На другому-четвертому слайдах подається мета, завдання дослідження, його об'єкт і предмет.

III. На наступних слайдах послідовно розкривається зміст кваліфікаційної роботи, переважно в таблицях, рисунках, формулах, із мінімальним використанням тексту. При створенні презентації основна увага приділяється обґрунтуванню поданих пропозицій.

Оформлення таблиць і рисунків здійснюють за загальними правилами, для роздаткового матеріалу застосовують наскрізну нумерацію (Таблиця 1, 2..5 і т.д., рис. 1, 2..5). Кожен слайд має бути пронумерований.

У доповіді здобувач висвітлює актуальність, мету і завдання кваліфікаційної роботи, коротко характеризує її основний зміст, методiku і результати проведених досліджень, оголошує висновки та пропозиції. Читати доповідь під час захисту не рекомендується. Здобувач повинен вільно висловлювати свої думки, лише інколи послуговуючись друкованим текстом.

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи атестаційна комісія приймає рішення щодо присвоєння відповідної кваліфікації.

Якщо захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що здобувач освіти не пройшов атестацію, що відображається у протоколі засідання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили кваліфікаційну роботу у зв'язку з неявкою без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право за окремим договором про надання освітніх послуг на повторну (з наступного навчального року) підсумкову атестацію протягом трьох років після відрахування із закладу вищої освіти.

12. НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ СТОСОВНО НАПИСАННЯ ЧИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Відсутність інтеракції з науковим керівником

Написані розділи та підрозділи роботи повинні надаватися науковому керівникові для ознайомлення у терміни, визначені у календарному планіграфіку виконання кваліфікаційної роботи.

Факти ігнорування здобувачем співпраці із науковим керівником і ненадання ним структурних частин роботи фіксуються у протоколах засідань кафедри, на яких ці питання розглядаються.

2. Несвоєчасне подання кваліфікаційної роботи на кафедру

Якщо завершена, належним чином оформлена та прошита кваліфікаційна робота не буде подана науковому керівнику у термін, визначений у календарному плані-графіку, або буде подана пізніше, ніж за 5 днів до дати здачі роботи на кафедру, то така кваліфікаційна робота вважається поданою невчасно і не допускається до рецензування. Факт несвоєчасного подання здобувачем роботи науковому керівникові фіксується у протоколі засідання кафедри.

Рішення про недопущення до захисту кваліфікаційних робіт здобувачів, які не виконали календарний план-графік і не подали у встановлений термін підготовлену до захисту кваліфікаційну роботу, приймається кафедрою, відповідальною за реалізацію освітньої програми.

3. Робота не відповідає визначеним вимогам

Якщо у визначені вище терміни робота науковому керівникові подана, але не відповідає вимогам щодо змісту чи форми кваліфікаційної роботи, то науковий керівник не повертає роботу на доопрацювання, а пише негативний відгук із детальним обґрунтуванням у ньому того, які саме змістовні чи формальні вимоги не дотримані. Кваліфікаційна робота із негативним відгуком не передається на рецензування і не допускається до захисту.

Якщо ж робота із позитивним відгуком наукового керівника надійшла своєчасно до рецензента, однак останній виявив, що робота не відповідає визначеним вимогам щодо змісту чи форми роботи, то рецензент пише рецензію на роботу, оцінюючи її негативно. Така робота допускається до захисту перед АК, що з урахуванням особистого ознайомлення членів комісії з роботою, беручи до уваги оцінку рецензента та її захист здобувачем, приймає рішення про оцінку більшістю голосів від складу комісії.

Такі роботи та їхні автори не можуть претендувати на високі позитивні оцінки навіть за умови успішного захисту роботи.

4. Плагіат

Якщо у кваліфікаційній роботі виявлено науковим керівником, рецензентом чи членом АК плагіат, то залежно від того, на якому етапі було його виявлено: на таку роботу пишеться негативний відгук науковим керівником із недопущенням роботи до захисту перед АК, або негативна рецензія рецензентом, або робота оцінюється незадовільно АК (якщо плагіат виявлено у ході захисту роботи).

5. Захист кваліфікаційної роботи на незадовільну оцінку

Здобувачеві, який отримав незадовільну оцінку за захист кваліфікаційної роботи перед АК, не присвоюється ступінь вищої освіти «бакалавр» або «магістр» та кваліфікація, не видається диплом, його відраховують з університету з видачею академічної довідки встановленого зразка. У таких випадках АК приймає рішення про повторний захист роботи з доопрацюванням або написання роботи на нову тему, визначену кафедрою, відповідальною за реалізацію освітньої програми. Це рішення фіксується у протоколі засідання АК. Такий здобувач допускається до повторного захисту кваліфікаційної роботи протягом трьох років після закінчення ЗВО. Якщо незахищена робота

отримала позитивну рецензію рецензента й АК прийняла рішення про можливість повторного захисту роботи з доопрацюванням, то здобувач може захищати ту саму роботу, врахувавши висловлені зауваження. У випадку наявності негативної рецензії, отримання негативної оцінки на захисті, АК приймає рішення про написання роботи на нову тему.

6. Відсутність на захисті кваліфікаційної роботи

За відсутність на захисті кваліфікаційної роботи під час роботи АК щодо атестації здобувачів вищої освіти без поважної причини здобувач відраховується з університету. У протоколі засідання АК зазначається, що здобувач є не атестований у зв'язку з відсутністю на засіданні комісії.

У випадку відсутності здобувача у визначений розкладом день захисту робіт з поважних причин, такий здобувач після пред'явлення документа, що підтверджує поважність причин відсутності на захисті, може захистити кваліфікаційну роботу в інший день, але у межах часу роботи відповідної АК.

13. ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Приклад оформлення заяви для затвердження теми кваліфікаційної роботи

Завідувачу кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
проф. Михайлу ШКІЛЬНЯКУ
студентки групи МБДм-21
Шкурат Ілони Володимирівни

ЗАЯВА

Прошу Вашого дозволу на написання кваліфікаційної роботи за ступенем вищої освіти «Магістр» на тему «Управління інноваційним розвитком будівельної організації».

Керівником кваліфікаційної роботи прошу затвердити к.е.н., доцента Романюка Т. В.

_____ (дата)

_____ (підпис студента)

Погоджено:

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ підпис

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення завдання та календарного графіку кваліфікаційної роботи

Форма № Н-9.01

Західноукраїнський національний університет

Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Ступінь вищої освіти "магістр"

Спеціальність 073 "Менеджмент"

Освітня програма – _____

(Назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Михайло ШКІЛЬНЯК

" ____ " _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. **Тема роботи**

2. **керівник роботи**

затверджені наказом по Університету від ____ жовтня 202__р. № ____

3. **Строк подання студентом закінченої кваліфікаційної роботи** _____

3. **Вихідні дані до роботи** _____

4. **Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)**

5. **Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)**

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ жовтня 2024р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів роботи	При-мітка
1	Затвердження теми кваліфікаційної роботи, ознайомлення з літературними джерелами по темі дослідження та складання плану роботи.	до 01.11.2023 р.	
2	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (1 розділ роботи) та представлення його на рецензію науковому керівнику.	до 01.03.2024 р.	
3	Написання аналітично-розрахункової частини кваліфікаційної роботи (2 розділ роботи) та представлення його науковому керівнику.	до 01.06.2024 р.	
4	Написання проектної (конструктивної) частини кваліфікаційної роботи (3 розділ) та представлення його науковому керівнику.	до 20.09.2024 р.	
5	Представлення чорнового варіанту кваліфікаційної роботи, перевірка та внесення доповнень і змін науковим керівником	до 02.10.2024 р.	
6.	Доопрацювання зауважень та представлення чистового варіанту кваліфікаційної роботи. Підготовка супроводжуючих документів.	до 20.10.2024 р.	
7	Перевірка кваліфікаційної роботи на оригінальність тексту у системі " UNICHECK ".	до 01.11.2024 р.	
8	Оформлення кваліфікаційної роботи відповідно до встановлених вимог.	до 10.11.2024 р.	
9	Попередній захист кваліфікаційної роботи та отримання допуску до її захисту	до 15. 11.2024 р.	
10	Подання кваліфікаційної роботи на захист в атестаційну комісію.	до 16.11.2024 р.	

Студент _____
підписКерівник роботи _____
підпис

ДОДАТОК В

Взірець складання плану кваліфікаційної роботи

ТЕМА: «Управління інноваційним розвитком будівельної організації»

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Особливості управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства

1.2. Стан будівельної галузі та перспективи її розвитку

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Вплив інвестиційно-інноваційної діяльності на конкурентоспроможність будівельної продукції

2.2. Методика оцінки конкурентоспроможності інноваційної будівельної продукції

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Розробка концепції реалізації інвестиційно-інноваційних проектів

3.2. Шляхи підвищення ефективності управління інвестиційно-інноваційними процесами в будівельному комплексі регіону

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Погоджено:

Науковий керівник

ДОДАТОК Г

Приклад оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Особливості управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.....	6
1.2 Стан будівельної галузі та перспективи її розвитку.....	11
Висновки до розділу 1.	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	19
2.1. Вплив інвестиційно-інноваційної діяльності на конкурентоспроможність будівельної продукції.....	19
2.2. Методика оцінки конкурентоспроможності інноваційної будівельної продукції	26
Висновки до розділу 2	41
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	42
3.1. Розробка концепції реалізації інвестиційно-інноваційних проектів	42
3.2. Шляхи підвищення ефективності управління інвестиційно-інноваційними процесами в будівельному комплексі регіону	46
Висновки до 3 розділу	40
ВИСНОВОК	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43
ДОДАТКИ.....	45

ВСТУП

3

Актуальність проблеми. *Текст. Текст.*

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. *Текст. Текст.*

Мета кваліфікаційної роботи. *Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст.*

Завдання (повинні відповідати плану роботи):

висвітлити

розкрити особливості

охарактеризувати

проаналізувати

діагностувати

дати оцінку

розробити пропозиції щодо вдосконалення

надати рекомендації щодо удосконалення

запропонувати заходи з удосконалення

Об'єкт дослідження - *текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.*

Предмет дослідження - *текст. Текст. Текст. Текст. Текст.*

Методи дослідження (обов'язково вказуються не лише методи дослідження, а й завдання, при розв'язанні яких вони застосовуються).

Практична значущість результатів дослідження полягає у виробленні практичних рекомендацій з удосконалення

Апробація. За результатами дослідження опубліковано 2 тез доповідей на тему «.....» у Збірнику науково-практичної конференції «.....» (Тернопіль, ЗУНУ, 2023) та «_____») у Збірнику науково-практичної конференції «_____» (Тернопіль, ЗУНУ, 2024)

ДОДАТОК Е

Приклади оформлення ілюстрацій (схем, графіків, діаграм) та таблиць

Приклади ілюстрацій (схеми, графіки, діаграми)

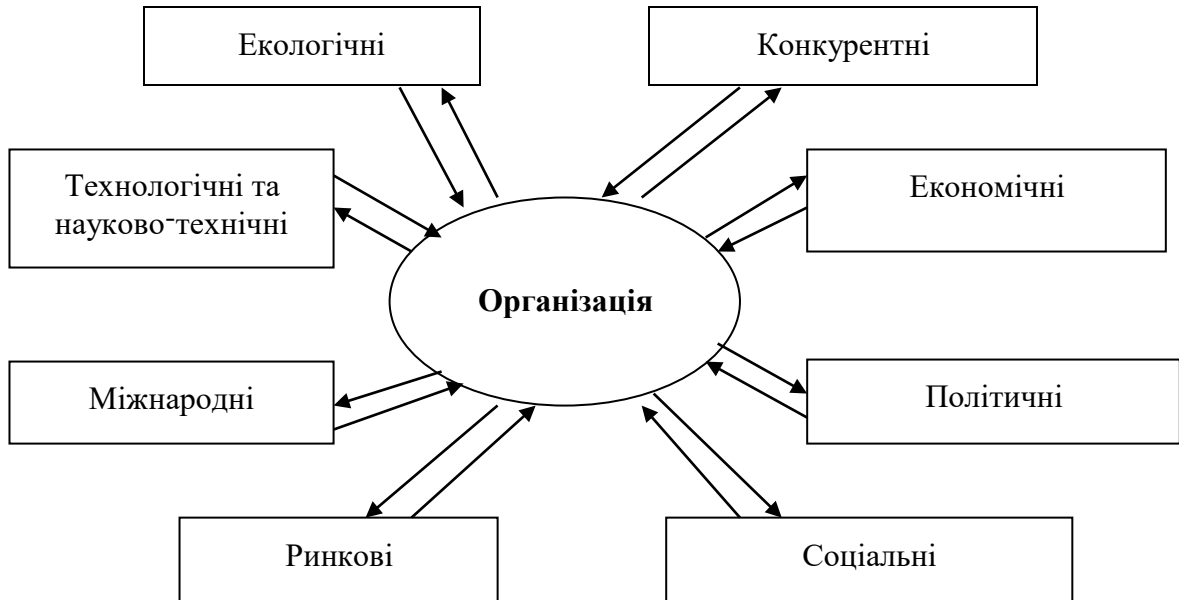

Рис. 5.2. Чинники зовнішнього середовища організації

Примітка. Наведено за [25, с.36].

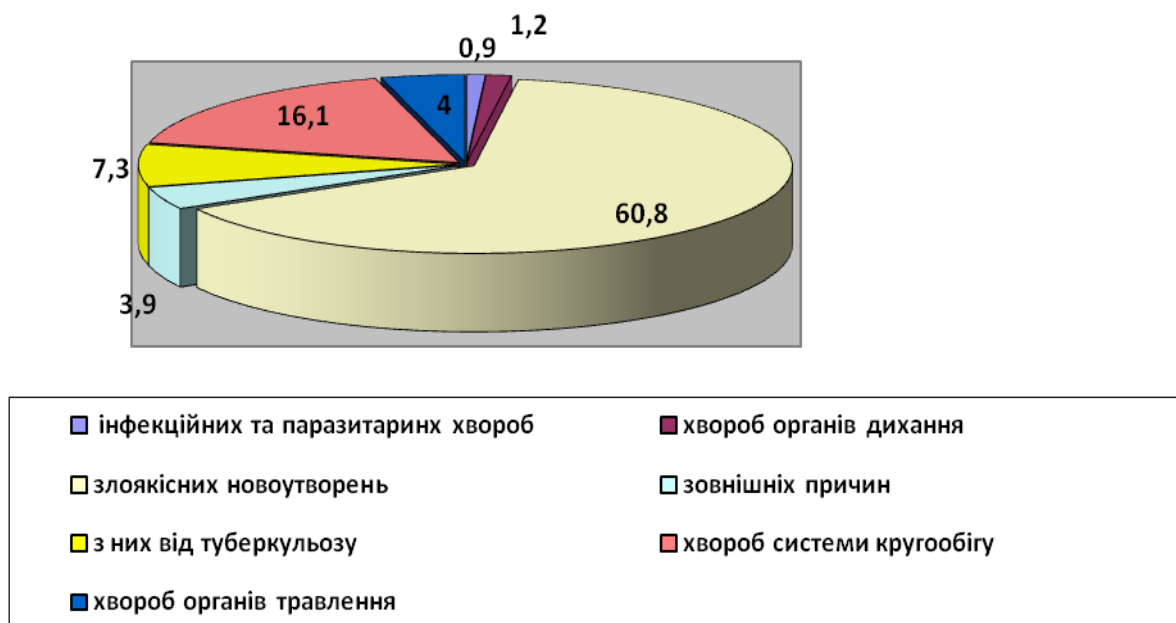

Рис. 2.3. Структура померлих за причинами смерті у 20_ р.

Примітка. Розраховано автором на основі даних [25]

Таблиця 2.1

Результати проведення НДДКР будівельними підприємствами (у %)

Представлення результатів НДДКР	Практично ніколи	Рідко	Достатньо	Найчастіше	Завжди
Науково-технічний звіт (опис)	18,3	15,1	16,1	14,0	26,6
Лабораторний (досвідчений) зразок	8,2	20,0	27,3	19,1	25,5
Будівельний зразок	3,0	8,9	28,6	23,2	36,3
Патентно-правовий захист результату	23,3	32,6	26,7	5,8	11,6
Комп'ютерні програми	47,1	23,5	14,7	7,4	7,4
Технічні розрахунки	8,0	17,3	30,7	22,7	21,3
Технічні пропозиції	12,0	21,3	32,0	13,3	21,3
ДБН	18,2	29,9	14,3	13,0	24,7

Примітка. Складено автором на основі [48]

ДОДАТОК Ж

Взірець оформлення зовнішньої рецензії на кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки групи МБДм – 21

Шкурат Ілони Володимирівни

на тему: **Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства /**

Management of investment and innovation activities of the enterprise

Виконану на матеріалах: СБУ "Спецбуд" ТОВ "Тернопільбуд".

Актуальність теми:

Самостійні розробки і пропозиції автора:

Практичне значення кваліфікаційної роботи:».

Недоліки:

Загальний висновок:

Рецензент: _____
(посада, місце роботи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М. П.

«__» _____ 202 р.

ДОДАТОК 3

ВНУТРІШНЯ РЕЦЕНЗІЯ ІЗ СУМІЖНОЇ КАФЕДРИ

на кваліфікаційну роботу студентки групи МБДм-21

Шкурат Ілони Володимирівни

на тему: «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства»

Виконану на матеріалах: Спеціалізованого будівельного управління "Спецбуд" товариства з обмеженою відповідальністю "Тернопільбуд"

Актуальність теми: Сучасні вимоги до конкурентоспроможності продукції, послуг, технологій і виробництв в цілому припускають, що інновації і наукоємні виробництва є головною рушійною силою динамічно стійкого зростання суспільного виробництва.

Самостійні розробки і пропозиції автора: Авторкою досліджені та узагальнені: 1. Теоретичні засади управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства; 2. Аналіз та оцінка управління інвестиційно-інноваційною підприємства; 3. Шляхи вдосконалення управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Практичне значення роботи: На підставі теоретичних досліджень розроблені практичні рекомендації для підвищення ефективності здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності будівельного підприємства шляхом підвищення якості продукції та можуть бути використані у СБУ "Спецбуд" ТОВ "Тернопільбуд".

Недоліки: Суттєвих недоліків, які б вплинули на зміст роботи, не виявлено.

Загальний висновок: Кваліфікаційна робота є самостійним науковим дослідженням, містить конкретні пропозиції та рекомендації по темі дослідження, відповідає вимогам вищої школи і заслуговує оцінки «добре», а її авторка, Шкурат І. В. – присвоєння кваліфікації магістра з менеджменту.

Рецензент: _____ (посада, місце роботи, вчене звання, наукова ступінь)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

„_____” листопад 2024 р.

Печатка (підпис)

ДОДАТОК К

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу**

ВІДГУК

**наукового керівника
на кваліфікаційну роботу студента групи МБДм-21**

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему

Актуальність теми:

Самостійні розробки і пропозиції автора:

Практичне значення роботи:

Недоліки:

Загальний висновок _

Науковий керівник

„_____” _____ 2024 р.
(підпис)

ДОДАТОК Л

Зразок написання анотації до кваліфікаційної роботи

АНОТАЦІЯ

Шкурат Ілона Володимирівна. Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня „магістр” за спеціальністю 073 «Менеджмент» – Західноукраїнський національний університет. – Тернопіль, 2024.

У першому розділі висвітлено теоретичні засади управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

У другому розділі проаналізовано та дано оцінку управлінню інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

У третьому розділі розглянуто шляхи вдосконалення управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 50 найменувань, містить 6 таблиць та 1 рисунок.

ANNOTATION

Iлона Shkyrat. Management of investment and innovation activities of the enterprise – The manuscript.

Research on obtaining an educational degree "Master" in specialty 073 "Management". – West Ukrainian National University. – Ternopil, 2024.

In the first chapter, the theoretical foundations of management of investment and innovation activities of the enterprise are covered.

The second section provides an assessment of the management system of investment and innovation activities of enterprises in conditions of risk and uncertainty.

In the third section, ways to improve the efficiency of management of investment and innovation activities are considered.

The qualification work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources with 50 items, contains 6 tables and 1 figures.

ДОДАТОК М

Зразок оформлення літературних джерел

Приклади оформлення списку використаних джерел відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», що установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

Зразки оформлення різних категорій джерел та інформаційних ресурсів, використаних при написанні роботи, наведено нижче.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.</p> <p>2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.</p> <p>3. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.</p> <p>4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.</p> <p>5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.</p> <p>6. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.</p>
Два автори	<p>1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.</p> <p>2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.</p> <p>3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.</p> <p>4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.</p> <p>5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.</p> <p>6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.</p>

Три автори	<p>1.Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2.Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3.Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4.Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>
Чотири і більше авторів	<p>1.Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2.Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3.Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4.Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5.Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1.Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2.Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3.Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності :навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1.25 років економічному факультету: історія та сьогодні (1991-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2.Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3.Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4.Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5.Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6.Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7.Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9.Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Запоріжжя, 56 жовт.</p>

	<p>2017 р.) Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>2. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець ХVІІІ - початок ХХ ст.) : дис. канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>.</p>

	<p>2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заяв. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль :</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. бка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>

<p>Бібліографічні показчики</p>	<p>1.Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2.Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4.Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>5.Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
<p>Частина видання: Книги</p>	<p>1.Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>2.Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріали конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1.Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2.Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p>
	<p>3.Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>4.Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>

Довідкові видання	<p>1.Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2.Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3.Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Періодичні видання (журнали, газети)	<p>1.Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>2.Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>3.Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>4. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H₂SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Рецензії	<p>Драч О.О. [Рецензія]. <i>Український історичний журнал</i>. 2016. № 1. С. 217219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси : Інтраліга TOP, 2015. 112 с.</p>
Інтерв'ю	<p>Бубка С. Копенгаген: олімпійські зустрічі : [інтерв'ю з президентом НОК України С. Бубкою про роботу 121 сесії МОК]; інтерв'ю вела Г. Нечаєва. <i>Олімпійська арена</i>. 2009. № 10. С. 2-4.</p>
Електронні ресурси	<p>1.Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2.Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p>

ДОДАТОК Н

Оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

ШКУРАТ Ілона Володимирівна

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Management of investment and innovation activities of the enterprise

Спеціальність 073 - Менеджмент
освітня програма – «Менеджмент інвестиційно-інноваційної діяльності в
будівництві»

Кваліфікаційна робота за ступенем вищої освіти «Магістр»

Виконав студент групи МБДм - 21
ШКУРАТ Ілона Володимирівна

підпис

Науковий керівник:
д.е.н., проф. МИКИТЮК Петро
Петрович

підпис

Кваліфікаційну роботу допущено до
захисту:

«__»_____ 2024 р.

Зав. кафедри, д.е.н., професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

прізвище, ініціали

підпис

ТЕРНОПІЛЬ, 2024

ДОДАТОК О

«Декларація доброчесності»

Я, Шкурат Ілона Володимирівна, підтверджую, що сама написала цю роботу і не використовувала жодних інших, окрім цитованих, джерел інформації. Дослівні вирази або фрази, які цитуються, позначаються як такі; інші недослівні запозичення чи ремінісценції, наведені в тексті цієї роботи, містять актуальну інформацію щодо первинних джерел наведеного контенту. Робота у цій безпосередньо або змістовно аналогічній формі не була раніше опублікована чи оприлюднена. Усе зазначене вище посвідчую власноручним підписом.

Підпис

Дата

ДОДАТОК П

Шкала оцінки схожості академічних текстів, що перевіряються на платформі Unicheck

№ п/п	Показник схожості, %	Рішення щодо допуску
1	0–10	Схожість у межах норми, робота допускається до захисту
2	10,01–25	Здобувач готує спеціальну таблицю, в якій зазначає, яким чином він виправив запозичений текстовий матеріал; після того робота допускається до захисту
3	25,01–40	Здобувач виправляє текст, проходить повторну перевірку на плагіат та подає роботу на розгляд комісії із доброчесності відповідної кафедри
4	40,01 і більше	Робота не допускається до захисту

У випадку, якщо показник схожості академічного тексту, поданого для перевірки на виявлення ознак плагіату, перевищує 40 відсотків, робота може допускатися до захисту за процедурою повторної перевірки з дозволу проректора з науково-педагогічної роботи. Дозвіл надається на основі особистої заяви здобувача на ім'я проректора.

ДОДАТОК Р
ПРИМІРНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

Освітня програма «Менеджмент інвестиційно-інноваційної
діяльності в будівництві»

- 1.Антикризове управління житлово-комунальним господарством в сучасних умовах
- 2.Бізнес-планування в управлінні будівельною організацією
- 3.Інвестиції як фактор підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності будівельної організації
- 4.Інноваційний потенціал житлово-комунального господарства
- 5.Інноваційний розвиток житлово-комунального господарства
- 6.Інформаційне забезпечення управління будівельною організацією
- 7.Інформаційні системи управління будівельною організацією
- 8.Кількісні та якісні методи планування і контролю в діяльності організації
- 9.Механізми формування інноваційної політики будівельної організації
- 10.Обґрунтування вибору конкурентної стратегії житлово-комунального господарства
- 11.Оптимізація структури капіталу в системі управління конкурентоспроможністю будівельної організації
- 12.Організаційно-економічний механізм впровадження інновацій в діяльність будівельної організації
- 13.Організаційно-економічний механізм ефективного управління ресурсним потенціалом будівельної організації
- 14.Організаційно-економічний механізм управління інвестиційним процесом в будівельній організації
- 15.Організаційно-економічний механізм формування і контролю реалізації інвестиційних проєктів в будівництві
- 16.Організаційно-економічний механізм формування інвестиційних пріоритетів житлово-комунального господарства
- 17.Особливості використання інноваційного потенціалу підприємства
- 18.Особливості впровадження системи стратегічного управління
- 19.Оцінка ефективності мотиваційної системи в будівництві
- 20.Оцінка інвестиційно-інноваційного потенціалу будівельних організацій
- 21.Підготовка та реалізація управлінських рішень інноваційної діяльності в житлово-комунальному господарстві
- 22.Планування виробничої (операційної) діяльності підприємства
- 23.Побудова ефективної системи зовнішніх комунікацій організації

24. Побудова організаційного механізму менеджменту організації
25. Проектування управлінських технологій впровадження змін в житлово-комунальному господарстві
26. Реформування організаційної структури управління підприємства
27. Розвиток організаційної структури житлово-комунального господарства в нестабільному середовищі
28. Роль менеджера в процесі управління змінами у будівництві
29. Система мотивації та стимулювання персоналу в житлово-комунальному господарстві
30. Стратегічне планування розвитку житлово-комунального господарства.
31. Стратегічне управління інвестиційними проектами будівельної організації
32. Техніко-економічне обґрунтування інноваційних проектів в управлінні будівельною організацією
33. Управління інноваційним розвитком організації
34. Управління інноваційними процесами на підприємстві
35. Управління інноваційною діяльністю підприємства в умовах ризикового підприємництва
36. Управління маркетинговою діяльністю підприємства
37. Управління операційною діяльністю організації
38. Управління процесами формуванням та використання стратегічного потенціалу підприємства
39. Управління ресурсним потенціалом організації
40. Управління фінансовою діяльністю житлово-комунального господарства
41. Управління формуванням і реалізацією виробничої програми будівельної організації
42. Управління ціновою політикою в інноваційній діяльності будівельної організації
43. Фінансово-економічна діяльність в управлінні організацією
44. Формування інформаційного забезпечення стратегічного управління підприємством
45. Формування інформаційної системи для ефективного управління підприємством
46. Формування організаційної культури інноваційної діяльності підприємства
47. Формування портфеля інвестиційних проектів підприємства
48. Формування системи корпоративного управління організації
49. Формування системи показників контролю діяльності організації
50. Формування системи франчайзингу будівельної організації